

PROSPECTUS

**ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ**

(1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 35 ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ)

July 2024 Session (First Round)

Admissions Start in May, 2024

**Centre for Distance and Online Education
Punjabi University, Patiala**

Website : www.pbide.org

CONTENTS	PAGE NOs.
1. Dates for Submission of Admission Form	2
2. Welcome Note	4
3. The University: An Introduction	5
4. Centre for Distance and Online Education : An Introduction	5-6
5. List of Teaching Faculty	7-8
6. Fee Structure	9-10
7. Important Instructions regarding Fees	11-18
8. Detailed Information about the Courses	19-41
9. Personal Contact Programme (PCP) and Internal Assessment	47
10. Calendar For Session July 2024-25	48
11. Consultancy Sessions	49-50
12. Important Guidelines	51-60
13. Nomenclatures of Papers	61-68
14. Admission-cum-Examination Form	69-71
15. Specimens of Affidavits and Annexure Forms	72-81
16. List of Examination Centres	82-83
17. Admission Helpline	84

Last date for submission of admission form.....

**Courses offered by the Centre for Distance and Online
Education (CDOE) in 2024-25
Admission for First Round Starts in May, 2024**

**Post Graduate Courses in
Languages**

1. Master in English

**Post Graduate Professional
Courses**

1. Master in Journalism and Mass Communication
2. Master in Education
3. Master of Business Administration (M.B.A.) www.smspup.in

Diplomas and Certificate Courses

1. Advanced Graduate Diploma in Accounting and Taxation
2. Advanced Graduate Diploma in Journalism and Mass Communication
3. Advanced Graduate Diploma in HIV/AIDS Counselling
4. Advanced Graduate Diploma in Conflict Resolution
5. Advanced Graduate Diploma in Criminology and Police Administration
6. Advanced Graduate Diploma in Counselling for Substance Abuse, Prevention and Treatment
7. Diploma in Library Science
8. Diploma in Divinity (Sri Guru Granth Sahib Studies)
9. Punjabi Parveshika
10. Gyani
11. Certificate Course in Questioned Documents and Finger Print Analysis
12. Certificate Course in Computer Application

Under Graduate Courses

1. Bachelor of Arts*
(Compulsory Papers: Punjabi/Mudhla Gyan and English Communication Skills
Elective Papers: Education, History, Psychology, Political Science, Public Administration, Sociology, Punjabi Literature, Hindi Literature, English Literature, Religion.
Qualifying Papers: Drug Abuse, Environment and Road Safety)
2. Bachelor of Commerce*
3. Bachelor of Library Science

* DISCLAIMER

It is hereby informed to all the stakeholders (except for the students admitted in January, 2024) that as per the directives of UGC for implementation of NEP-2020 with effect from academic session 2024-25. all 3-year Undergraduate programmes may be changed to 4-year programmes. The Prospectus/Handbook of Information will be updated with revised guidelines, rules and regulations soon. The same will be applicable for B.A. and B.Com subject to approval from UGC-DEB). The students will have to pay the difference in the fee (if any). It is also mentioned that exit policy, i.e. provision of Certificate Course after exit of one year, Diploma Course after exit of 2 years and Degree after completion of 3 years will also be applicable to the students of Centre for Distance and Online Education.

* ਬੇਦਾਅਵਾ

ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ (ਜਨਵਰੀ, 2024 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ 2024 ਤੋਂ NEP-2020 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ 3-ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ 4-ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਾਰ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਫੀਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। 2024-25 ਦੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ/ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੋਧੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਡੈਬ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਿਚ ਅੰਤਰ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ) ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ, ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਗਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

This prospectus only contains instructions/rules regarding pcp and internal assessment for the candidates seeking admission in the first semester of undergraduate and postgraduate courses. The candidates seeking admission in the third and fifth semesters (if applicable) will follow the previous instructions/rules as per the old scheme.

ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮ/ਹਦਾਇਤਾਂ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਪੁਰਾਣੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਸੰਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਉਸ ਵਰਗ ਤੱਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 15000 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ/ਕਾਨਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਉਸ ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਅੰਕ ਵੀ ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਤੋਂ ਡਿਸਟੈਂਸ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਡਿਸਟੈਂਸ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਮੈਂਡ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ/ ਆਨਲਾਈਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੁੜੇਗਾ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਸੰਵਾਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜੀ ਆਇਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਡਾ. ਕੇ.ਕੇ.ਯਾਦਵ (ਆਈ.ਏ.ਐਸ.)
ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ

ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ,

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਜਨਵਰੀ-ਦਸੰਬਰ 2024 ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 1961 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 35 ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਮੂਹ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ, ਗਰੀਬ, ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਮਲਾ ਹਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੇ ਹਾਰਦਿਕ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਾਂ।

ਡਾ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

I. THE UNIVERSITY: AN INTRODUCTION

Punjabi University, Patiala, one of the premier institutions of higher education in North India, was established on 30th April, 1962 under the Punjab Act No. 35 of 1961. It is the second university in the world to be named after a language, the first being Hebrew University of Jerusalem in Israel. Initially, the university was established to develop and promote the language, literature, and culture of Punjab; but over the period of time, it has evolved into a multi-faceted and multi-faculty educational institution, over seventy teaching and research departments, covering multiple disciplines. The university takes pride in the achievement of 'A+' Grade status awarded by the National Assessment and Accreditation Council (NAAC), an autonomous body of the University Grants Commission (UGC).

The university has a modern, well planned, and peaceful campus, situated on Patiala-Chandigarh highway. It presents a splendid sight of beautiful buildings including the famous Guru Gobind Singh Bhawan.

2. CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE EDUCATION: AN INTRODUCTION

Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala was established in 1968 as Directorate of Correspondence Courses. Since then, its name has been changed on three occasions. In August 2023, it was named Centre for Distance and Online Education. It has been a pioneer in imparting education through the distance and online mode. It was the first department in India to introduce a regional language as the medium of instruction and examination. Presently, the multi-faculty department is running various academic/professional programmes. The Centre has six Learner Support Centres, at Guru Kashi Campus of the university in Talwandi Sabo; University Constituent College, Barnala; and Punjabi University Akali Phoola Singh Neighbourhood Campus, Dehla Sehan, Sangrur. Students enrollment in the Centre has been as

1. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 35 ਤਹਿਤ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉੱਚ-ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੈਬਰੀਉ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਤੇ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ 70 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਨ 'ਤੇ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗ ਵਿਵਿਧ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ **gqB eo oj /j B.** ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਨੈਕ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਐਂਡ ਐਕਰੀਡੀਟੇਸ਼ਨ ਕਾਊਂਸਿਲ) ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 'ਏ+' ਗ੍ਰੇਡ ('A+' Grade) ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਾਈਵੇਅ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਂਪਸ ਬਹੁਮੰਜ਼ਲੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਭਵਨ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

2. ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ : ਜਾਣ ਪਛਾਣ

1968 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਉੱਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੋਢੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਨ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸੈਂਟਰ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉੱਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਦਮਿਕ/ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਡੈੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉੱਪਰੰਤ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਛੇ ਲਰਨਰ ਸਪੋਰਟ ਸੈਂਟਰ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕੈਂਪਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ; ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਸ਼ੀਚਿਉਟ ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਕੈਂਪਸ, ਡੇਲਾ ਸਿਹਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ।

ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮਾਣ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

high as fifteen thousand (per academic session) during the previous few years.

The Centre is proud of its students who have always performed exceptionally well in the university examinations, lending credence to the fact that the distance and online modes of learning are second to none.

SALIENT FEATURES OF THE CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE EDUCATION

1. Carefully planned lessons written by eminent scholars or study material is provided to the students.
2. The prepared lessons are in Self Learning Mode, and include suggested readings and important questions at the end to motivate the students to read independently.
3. To supplement the material provided through lessons, some video lessons are also made available to the students.
4. Evaluation of Response-Sheets/ Projects submitted by the students is done by the teachers of the Centre.
5. Personal Contact Programmes (PCPs) are regularly conducted to provide intensive classroom instructions, opportunity to discuss and personal guidance to the students.
6. Text books and reference books can be procured by the students from a well-equipped library of the Centre
7. Library facility is also available for the students at Punjabi University Regional Centre, Bathinda; Government Barjindra College, Faridkot; S.D. College, Barnala; Desh Bhagat College, Bardwal (Dhuri) and Gurmat Sagar Trust, Village Sahota, Sri Anandpur Sahib.
8. The students belonging to Scheduled Caste Category and Backward Classes are entitled to fee benefits as per the latest rules of Punjab Government.
9. To create more opportunities for students, admissions to different courses will also be offered in January every year.

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1. ਮਾਹਿਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਏ ਗਏ ਯੋਜਨਾ-ਬੱਧ ਪਾਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
2. ਜਿਆਦਾਤਰ ਪਾਠ ਸੈਲਫ ਲਰਨਿੰਗ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿਤ ਹਰ ਪਾਠ/ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਲੈਸਨਜ਼ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗਿਆਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰਿਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਬਰਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਐਸ.ਡੀ. ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਾਲਜ, ਬਰਤੂਵਾਲ (ਧੂਰੀ) ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਗਰ ਟਰੱਸਟ, ਪਿੰਡ ਸਹੋਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
8. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਖਲੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ।

**TEACHING FACULTY, CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE EDUCATION
DIRECTOR**

Dr. Harvinder Kaur

M.A., M.Phil., Ph.D. PGDDE

513-6425

PUNJABI

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Gurpreet Kaur 513-6269
M.A. (Punjabi Hons)
M.Phil., NET, PGDCA, Ph.D.
Dr. Gurpreet Kaur Brar 513-6258
M.A., Ph.D., NET, B.Ed., PGDCA
Dr. Parmeet Kaur
M.A., Ph.D., NET

ENGLISH

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Shivani Thakar 513-6484
M.A., M.Phil., Ph.D

ASSISTANT PROFESSORS

Ms Paramjeet Kaur 513-6440
M.A., M.Ed. NET (English and Education)
Ms.Jasmine Kaur
M.A., NET, PG Diploma in TESOL/TEFL
Ms. Kanchan
M.A., NET, B.Ed.
Dr. Ajay Verma
M.A. S.L.E.T. Ph.D. PGCTE

HINDI

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Surinderpal Kaur 513-6440
M.A., Ph.D.
Dr. Kuldeep Kaur 513-6249
M.A., M.Phil., Ph.D.
Dr. Piyara Singh (Guest Faculty)
M.A., Ph.D.

ECONOMICS

PROFESSORS

Dr. Manisha 513-6216
M.A., NET, Ph.D.
Dr. D.K. Madan
M.A. Ph.D.

ASSISTANT PROFESSOR

Ms. Navdeep Kaur (Guest Faculty)
M.A.,NET

HISTORY

PROFESSOR

Dr. Gurkiranjit Kaur Grewal 513-6243
M.A., NET, Ph.D.

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Kanwaljit Kaur Bajwa 513-6401
M.A., M.Phil., NET, Ph.D.
Dr. Kavita Rani 513-6280
M.A., Ph.D.

SOCIOLOGY

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Deepak Kumar (Course Co-ordinator)
M.A., Ph.D.
Dr. Anuradha (Guest Faculty)
M.A., Ph.D., NET
Ms Jasmine Kaur (Guest Faculty)
M.A., NET

LIBRARY SCIENCE

PROFESSORS

Dr.Harinderpal Singh Kalra (Course
Co-ordinator)
M.Lib., Ph.D.
Dr. BaljinderKaur
M.Lib., Ph.D.
Dr. Navkiran
M.Lib., Ph.D., NET

POLITICAL SCIENCE

PROFESSOR

Dr. Lakhwinder Singh
M.A. (Political Science and Sociology)
Phd., LL.B.

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Gurpreet Singh Brar
M.A., NET, Ph.D.
Dr. Jarnail Singh 513-6276
M.A., M.Phil., NET, Ph.D
Dr. Amandeep Kaur
M.A., M.Phil., NET, Ph.D

PSYCHOLOGY

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Naina Sharma 513-6475
M.A., NET, Ph.D.

ASSISTANT PROFESSOR

Dr. Sukhminder Kaur
M.A., M.Phil., Ph.D

DEFENCE AND STRATEGIC STUDIES
 ASSISTANT PROFESSORS
 Dr. Harsangeet Pal Kaur 513-6283
 M.A. (Economics, Defence Studies),
 M.Phil., NET, Ph.D.
 Dr. Kewal Krishan
 M.A., Ph.D., NET

PUBLIC ADMINISTRATION
 PROFESSOR
 Dr. Ravneet Kaur 513-6245
 M.A., Ph.D.
 Dr. Renu
 M.A., Ph.D., NET
 ASSISTANTS PROFESSORS
 Mr. Amritpal Singh (Guest Faculty)
 M.A. M.Phil

EDUCATION
 PROFESSOR
 Dr. Pushpinder Kaur 513-6214
 M.A. (Education and Punjabi),
 M.Phil., Ph.D
 ASSISTANT PROFESSORS
 Dr. Amita Kaistha 513-6422
 M.Ed., M.Phil., NET, M.A.(Sociology),
 Ph.D
 Dr. Tasneem Khan 513-6215
 M.Ed., M.Phil. (Education),
 M.A. (Pol.Sci.), Ph.D
 Diploma in Food Technology
 Dr. Sharmila Devi 513-6236
 M.Sc. (Math), M.Ed., M.Phil.,
 NET, Ph.D

COMMERCE AND MANAGEMENT
 PROFESSORS
 Dr. Shailinder Sekhon 513-6274
 M.Com., NET, Ph.D
 Dr. Harpreet Kaur 513-6250
 M.Com., NET, Ph.D
 ASSOCIATE PROFESSOR
 Dr. Harpreet Kaur Kohli 513-6485
 M.Com., NET, Ph.D
 ASSISTANT PROFESSORS
 Dr. Sawinder Kaur 513-6447
 M.Com., NET, Ph.D.
 Dr. Gurpreet Singh 513-6471
 MBA, Ph.D

Dr. Ila Mittal
 MBA, Ph.D
 Dr. Harpreet Singh
 MBA, Ph.D.

COMPUTER SCIENCE
 Professor
 Dr. Dharamvir Sharma
 MCA, Ph.D.
 ASSISTANT PROFESSORS
 Dr. Vishal Singh 513-6477
 MCA, M.Tech., Ph.D
 Ms. Neha Sood (Guest Faculty)
 MCA, NET
 Ms. Manpreet Kaur Aulakh (Guest Faculty)
 M.Tech., NET

RELIGIOUS STUDIES/SIKH STUDIES
 ASSOCIATE PROFESSOR
 Dr. Abnish Kaur 513-6275
 M.A. (Religious Studies, Punjabi)
 NET, Ph.D
 ASSISTANT PROFESSORS
 Dr. Raminderjeet Kaur 513-6401
 M.A.(Sikh Studies, English),
 NET, Ph.D
 Dr. Raswinder Singh (Guest Faculty)
 M.A., NET, Ph.D
 Ms. Beant Kaur (Guest Faculty)
 M.A., NET

MATHEMATICS
 ASSISTANT PROFESSOR
 Dr. Chanchal 513-6485
 M.Sc. (Mathematics), NET, Ph.D
 Dr. Jasleen Kaur (Attached Guest Faculty)
 M.Sc. (Mathematics), NET, Ph.D
 (Department of Mathematics)

FORENSIC SCIENCE
 ASSISTANT PROFESSOR
 Mr. Jaswinder Singh 513-6446
 M.Sc.(Forensic Science),
 NET, PGDCA, M.Sc. (CS)

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION
 ASSISTANT PROFESSOR
 Dr. Alka Bansal 513-6485
 M.A. (JMC), NET, Ph.D
 Mr. Sukhdeep Singh (Guest Faculty)
 M.A., NET

NOTE: * Please add the City Code 0175 before the Phone Numbers.
** The tenure of the guest faculty is upto 30.06.2024

ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਦੀ ਅਵਧੀ 30.06.2024 ਤੱਕ ਹੈ।

FEE STRUCTURE

Sr. No.	Name of the Course	Total fee for the students registered with Punjabi University, Patiala	Total fee for other students
1.	M.A. Semester-I & II (English)	10175/-	11855/-
2.	M.A. Semester-III & IV (English)	9440/-	11855/-
3.	M.A. (JMC) Semester-I & II	11885/-	13565/-
4.	M.A. (JMC) Semester-III & IV	11150/-	13565/-
5.	M.A. Education Semester-I & II	25935/-	27615/-
6.	M.A. Education Semester-III & IV	25200/-	27615/-
7.	B.A. Semester-I & II	9355/-	11035/-
8.	B.A. Semester-III & IV	8620/-	11035/-
9.	B.A. Semester-V & VI	8620/-	11035/-
10.	B.Com. Semester-I & II	9955/-	11635/-
11.	B.Com Semester-III & IV	8670/-	11635/-
12.	B.Com Semester-V & VI	8670/-	11635/-
13.	B.Lib. Semester-I & II	13635/-	15315/-
14.	M.B.A	27360/-	28060/-
15.	Diploma in Library Science	8085/-	9765/-
16.	Diploma in Divinity (Sri Guru Granth Sahib Studies)	5935/-	7615/-
17.	Punjabi Praveshika	6095/-	7775/-
18.	Gyani	6315/-	7995/-
19.	Certificatte Course in Questioned Documents and Finger Print Analysis	9895/-	11575/-
20.	Certificate Course in Computer Application		
21.	Advanced Graduate Diploma in Journalism and Mass Communication	12985/-	14665/-
22.	Advanced Graduate Diploma in Conflict Resolution	16935/-	18615/-
23.	Advanced Graduate Diploma in Criminology and Police Administration	16935/-	18615/-
24.	Advanced Graduate Diploma in HIV/AIDS Counselling	11605/-	13285/-
25.	Advanced Graduate Diploma in Counselling for Substance Abuse, Prevention and Treatment	16935/-	18615/-
26.	Advanced Graduate Diploma in Accounting & Taxation	12985/-	14665/-

NOTE : *FEE DETAILS FOR PRACTICAL SUBJECTS IN B.A.

1. A candidate seeking admission in any of the above courses is required to pay practical fee as per university rules where ever applicable.
2. A candidate seeking admission in B.A. (All Semesters) with Psychology as an elective subject has to pay total fee 725+1100 = Rs. 1825/- (per year) in addition to the total fee mentioned above.

Following is the link of the admission form : www.ddepupadmissions.in

- * If a candidate requires help in filling the form online he or she may come to the Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala. A special admission cell has been created to help the students to fill the form.
- * ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਾਖਲਾ ਸੈਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ।

If a candidate had been registered with Punjabi University, Patiala at some point of time, but migrated to another university, he/she will be required to pay 130/- in addition to the total fee of the concerned course.

If a candidate is already registered with Punjabi University, Patiala, but qualifies to be a Gap Year student (Centre for Distance and Online Education) under Semester System, and wants to take admissions in the 2nd year, or the 3rd year will have to pay Rs. 735/- as security fee in addition to the total mentioned fee of the concerned course.

ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਇਕ ਸੌ ਤੀਹ ਰੁਪਏ ਵਾਧੂ ਫੀਸ (additional fee) ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਏਗਾ।

ਜੇਕਰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸੈਮੇਸਟਰ ਸਿਸਟਮ ਅਧੀਨ) ਗੈਪ ਈਅਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰੇ ਜਾਂ ਤੀਸਰੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ 735 ਰੁਪਏ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ।

1. IMPORTANT INSTRUCTIONS REGARDING FEES

- 1.1. If there is any increase in Examination Fee, Tuition Fee, or annual charges etc. pertaining to any course/class at a later stage, the candidate shall have to pay the dues.
- 1.2. Rs. 735/- as Library Security is a part of Tuition Fee and other charges. The candidate, who has already paid library security in the first year of any integrated course is not required to pay the same in the subsequent years of the same course, (provided there is no gap year). The candidate can withdraw security (on request) within a year of leaving the Centre through prescribed application form available alongwith the prospectus on the website of the Centre www.pbidde.org. Last date for applying for withdrawal is 15th July of the year in which the result of his/her final examination of the course is declared.
- 1.3. The candidate is required to submit full Tuition Fee, Examination Fee and other charges alongwith the admission form. Any candidate who does not pay the full fee, shall be charged Rs. 270/- as discrepancy fee.
- 1.4. Regular employees of Punjabi University, Patiala are exempted from the payment of Tuition Fee, Library Security, Medical Fee and Library Membership Fee.
- 1.5. Examination Roll Number/Detail Marks Card/Degree of a defaulter students will be withheld.

2. MODE OF PAYMENT OF FEES

Candidates can deposit fees (except M.A. Education) via a link given on the website www.pbidde.org of the Centre through Debit card/Credit card/Internet Banking. If the candidate wants to pay fees offline, the **A/C number is 65009016757**. The fee slip (challan) is available as an Annexure in the prospectus. The same is also available on the website of the centre.

For M.A. (Education) students only :

Students of M.A. (Education) can deposit fees only through offline mode in A/C No. 65203292422 Fee Slip will be available on the website of the Centre.

Instructions to deposit admission fee:

1. Fee once deposited in the University Bank Account cannot be refunded by the bank.
2. Photocopy of the bank receipt (pay-in-slip) will not be accepted by the Centre. Submitting the original receipt is compulsory
3. The candidate may obtain certificate of proof of having deposited fee from the concerned branch of the bank in case of loss of pay-in-slip.

3. REFUND OF TUITION FEE AND OTHER CHARGES

- 3.1 In case the certificates submitted by an applicant are found to be bogus or forged or if wrong information is provided by him/her, Tuition Fee and other charges remitted by the candidate shall not be refunded.

- 3.2 There is a detailed criteria to refund fees. It is the sole responsibility of the applicant to check his/her eligibility before applying. If he/she is ineligible for admission in the course he/she has applied for, the fees paid by him/her shall be refunded after a deduction of 25% of the Tuition Fee. However, Late Fee, Examination Fee and annual charges, if paid, will be fully refunded.
- 3.3 Multiple payments received for the same course/category due to some technical fault, will be considered for refund.
- 3.4 If an applicant chooses to withdraw his application for admission, the fees paid by him/her will be refunded as per UGC/Punjabi University rules.
- 3.5 In case of the death of a student during an academic session, his/her entire fee (including annual charges) will be refunded to his/her family on production of death certificate and affidavit. But if lessons/ reading material have already been sent to the student, 10% processing fee will be deducted from the Tuition Fee.
- 3.6 If a candidate takes admission in the regular department of the university and deposits fee there also, his/her fee deposited in the Centre for the Distance and Online Education will be refunded on production of an application, duly attested by the Head of the regular department.
- 3.7 In case a candidate gets a transfer to the Centre from another deptt./ college affiliated to the university or vice versa, fees paid by him/her will be adjusted. The candidate, however, will have to pay the difference in fees, if any.

Note :

- a. After admission in the CDOE, due to the reasons shown above at numbers 3.2 and 3.4 to 3.7, application fee is non-refundable and non-transferable.**
- b. A candidate who deposits only Library Security at the time of admission and is found ineligible, the fees paid by him/her shall be refunded after a deduction of 25% of the Library Security.**

4. FEE CONCESSION

- 4.1 If two or more real brothers/sisters are studying in the Centre, benefit of half tuition fee concession would be allowed to only that child/children whose course fee (including all funds) is the minimum. However, concession shall not be allowed to a married child/children, as he/she cannot be considered as dependent on the parents.
- 4.2 Students suffering from Cancer/AIDS and Thalassaemia - will pay only Examination Fee + Practical Fee and Library Security.
- 4.3 Children/dependents of the members of Armed Forces (including para-military personnel) who have either been killed or permanently disabled in the Indo-Pak Conflict of 1965, Indo-Pak Conflict of 1971 as member of Indo-Chinese Hostilities of 1962 and Indian Peace Keeping Force (IPKF) in Sri Lanka, are entitled to total Tuition Fees exemption (if their monthly income is less than Rs. 1500/-).
- 4.4 Children of the regular employees of Punjabi University, Patitala; provided that they themselves are not employed.

- a) 75 % Tuition Fee concession to those who draw a salary upto Rs. 57700/- per month (Basic + Secretariate Pay wherever applicable)
- b) 25% Tuition Fee concession to those who draw a salary from Rs. 57701/- to 66800/- (Basic + Secretariate Pay wherever applicable)
- c) No Tuition Fee concession to those who draw a salary Rs. 66801/- and above per month (Basic + Secretariate Pay wherever applicable)
(this concession shall be limited upto two children)
The candidate must pay full fee, deducting Tuition Fee according to above concessions and postal charges Rs. 410/- (on request).

4.5 Regular employees of Punjabi University, Patiala are exempted from the payment of Tuition Fee, Library Security Rs. 735/-, Medical Fee Rs. 50/-, Library Membership Fee Rs. 40/- and Postal Charges Rs. 410/-. Permission from the Department/office where the employee is posted is compulsory to avail this concession.

4.6 Child of a person killed in 1984 riots or terrorist violence in Punjab State.

4.7 Child of a person killed as a result of action by security forces in the aid of civil war.

4.8 Child of a 100% physically disabled riot affected person.

4.9 Child of a sikh migrant.

4.10 Child of a personal army deserted/ killed/100% physically disabled.

For Sr. No. 4.6-4.10, candidate will deposit only Examination Fee + Practical fee and Library Security.

4.11 Physically Handicapped (40% and

above) are exempted from only Examination Fee.

5. POST MATRIC SCHOLARSHIP SCHEME*

SC/ST Category : This scheme is applicable in the case of those candidates, annual income of whose parents is not more than Rs. 2.50 lakh. For Post Matric Scholarship, SC/ST candidates, taking admission after filling online form, will deposit Rs. 1235/- in first year of the course. For the second and third year (without gap), the candidates taking admission online will deposit Rs. 500/- including Late Fee at the time of admission. **Any late fee will also have to be paid by the student at the time of admission.** To avail the concession under "AASHIRWAD SCHEME", the candidate has to be registered for "AASHIRWAD SCHEME" and has to apply with allotted ID under Punjab Government Instructions.

Candidates will be required to submit the following documents in the Centre after applying online under the Punjab Govt's "AASHIRWAD SCHEME" :

- (1) Copy of Online Applied Form (Dr. Ambedkar Scholarship Portal) with passport size photo
- (2) Undertaking (original) uploaded online by the student (with passport size photo)
- (3) Copy of Attendance Register or Certificate of the student, verified by the Head
- (4) Copy of Freeship Card (Only for SC category students).
For renewal students, copy of Freeship Card, submitted at the time of admission in Ist year of the course, is acceptable.
- (5) Income Certificate of Father/Husband/ Guardian's income, issued after Ist April, 2024 (issued by Tehsildar/Naib Tehsildar) - Original.
- (6) Copy of Caste Certificate
- (7) Copy of Aadhar Seeded Bank Account of the student.
- (8) Copy of 'Aadhar Seed Status : Success' print out on web portal from student's Id.
- (9) Copy of Matriculation Certificate.

- (10) Copy of Last Result; Session 2023-24, on the basis of which admission in the current course has been taken.
- (11) If there is Gap in study, Self-Declaration about Gap year and the student has not taken benefit of scholarship of this level course.
- (12) Copy of Aadhar Card of the student
- (13) Copy of Identity Card of the student issued by the University
- (14) Copy of Residence Certificate (Residence Certificate should not be more than five years old at the time of apply)
- (15) Copy of student's Online Examination Application Form
- (16) Copy of previous year Online Apply Form for scholarship (only for renewal students)
- (17) Undertaking about Creamy Layer (Only for OBC students)
- (18) Copy of information duly filled after scanning of QR Code from the Check List.

It is compulsory for the candidate to deposit two duly signed copies of all of the above documents (one original and one photo copy) along with two passport size photographs.

NOTE :

- (1) **No intimation in this regard will be sent by the Centre separately.**
- (2) **The eligible candidates are required to submit two hard copies of Post Matric Scholarship in the Centre immediately.**
- (3) **The candidates, who have not applied for Post Matric Scholarship on the above said Portal by due date or whose cases are rejected by Punjab Govt., will have to pay full fee before the issuance of Examination Roll Number/DMC/Degree.**
- (4) **Before applying online, the candidates must read the instructions on website of the Centre carefully .**

6. BC/OBC Category : This scheme is applicable for those candidates, the annual income of whose parents is not more than Rs. one lakh per annum. The candidate has to deposit full fee at the time of admission. He/She will be required to submit the following documents in the Centre after applying online under the Punjab Govt's AASHIRWAD SCHEME :

- (1) Copy of Online Applied Form (Dr. Ambedkar Scholarship Portal) with passport size photo

- (2) Undertaking (original) uploaded online by the student (with passport size photo)
- (3) Copy of Attendance Register or Certificate of the student, verified by the Head
- (4) Copy of Freeship Card (Only for SC category students).
For renewal students, copy of Freeship Card, submitted at the time of admission in 1st year of the course, is acceptable.
- (5) Income Certificate of Father/Husband/Guardian's income, issued after 1st April, 2024 (issued by Tehsildar/Naib Tehsildar) - Original.
- (6) Copy of Caste Certificate
- (7) Copy of Aadhar Seeded Bank Account of the student.
- (8) Copy of 'Aadhar Seed Status : Success' print out on web portal from student's Id.
- (9) Copy of Matriculation Certificate.
- (10) Copy of Last Result; Session 2023-24, on the basis of which admission in the current course has been taken.

(11) If there is Gap in study, Self-Declaration about Gap year and the student has not taken benefit of scholarship of this level course.

- (12) Copy of Aadhar Card of the student
- (13) Copy of Identity Card of the student issued by the University
- (14) Copy of Residence Certificate (Residence Certificate should not be more than five years old at the time of apply)
- (15) Copy of student's Online Examination Application Form
- (16) Copy of previous year Online Apply Form for scholarship (only for renewal students)
- (17) Undertaking about Creamy Layer (Only for OBC students)
- (18) Copy of information duly filled after scanning of QR Code from the Check List

It is compulsory for the candidate to deposit two duly signed copies of all of the above documents (one original and one photo copy) along with two passport size photographs.

NOTE :

- (1) **No intimation in this regard will be sent by the Centre separately.**
- (2) **Before applying online, the candidates must read the instructions on website of the Centre carefully .**

1. ਫ਼ੀਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫ਼ੀਸ, ਟਿਊਸ਼ਨ ਫ਼ੀਸ/ਚੰਦੇ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

1.2. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਉਰਟੀ

ਟਿਊਸ਼ਨ ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 735/- ਰੁਪਏ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਉਰਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਾਗ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.pbidde.org ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 15 ਜੁਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨਟਿਗਰੇਟਿਡ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਉਰਟੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਉਰਟੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤਕੇ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਸਾਲ ਦਾ ਗੈਪ ਨਾ ਹੋਵੇ।

1.3. ਤਰ੍ਹੱਟੀ ਫ਼ੀਸ

ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫ਼ੀਸ/ਚੰਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਪੂਰੇ ਭਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਘੱਟ ਫ਼ੀਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਫ਼ੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ 270/-ਰੁਪਏ ਤਰ੍ਹੱਟੀ ਫ਼ੀਸ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1.4. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫ਼ੀਸ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਉਰਟੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ।

1.5. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫ਼ੀਸ ਵਜੋਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰੋਲ ਨੰਬਰ/ਨਤੀਜਾ/ ਅੰਕ ਬਿਓਰੇ ਕਾਰਡ/ਡਿਗਰੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਟਿਊਸ਼ਨ ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੀਸਾਂ (ਐਮ.ਏ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਡੈਬਿਟ/ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ/ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.pbidde.org ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਲਿੰਕ ਦੁਆਰਾ

ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਾਤਾ ਨੰ: 65009016757 ਦਾ ਫੀਸ ਚਲਾਨ ਵੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

ਕੇਵਲ ਐਮ.ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ :

ਐਮ.ਏ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਕੇਵਲ offline mode ਨਾਲ ਖਾਤਾ ਨੰ: 65203292422 ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੀਸ ਚਲਾਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

1. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਫੀਸ ਸਲਿੱਪ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ ਹੀ ਸੈਂਟਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਬੈਂਕ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਸਲਿੱਪ ਦੀ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ ਸੈਂਟਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।
3. ਫੀਸ ਦੀ ਸਲਿੱਪ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਦੀ ਬਰਾਂਚ ਵਲੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੀਸ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।

3. ਟਿਊਸ਼ਨ ਫ਼ੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦੇ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਬਾਰੇ

3.1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦੇ ਜੋ ਕਿ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ/ਝੂਠੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਰਜ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

3.2 ਫੀਸ ਦੇ ਰੀਫੰਡ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿਚੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਟੌਤੀ ਉਪਰੰਤ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਗੀ, ਪਰ ਲੇਟ ਫੀਸ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਜੇਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੋਰਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

- 3.3 ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਭਰੀ ਫੀਸ ਰੀਫੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- 3.4 ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ./ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 3.5 ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸੈਂਟਰ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੀਸ (ਸਮੇਤ ਚੰਦਿਆਂ) ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਭਰੀ ਗਈ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿਚੋਂ 10% ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸ ਕੱਟ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 3.6 ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ/ਸੈਂਟਰ (ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ) ਵਿਚ ਰੈਗੂਲਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਕੋਰਸ ਦੀ ਫੀਸ (ਸਮੇਤ ਚੰਦੇ ਆਦਿ) ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰੀਫੰਡ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਜਿਸ ਤੇ ਫੀਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 3.7 ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਭਾਗ ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਰੈਗੂਲਰ ਦਾਖਲਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਫੀਸ ਐਡਜਸਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫੀਸ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨੋਟ: (ੳ) ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਉਕਤ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 4 ਤੋਂ 7 ਤੇ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ/ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਰੀਫੰਡ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

- (ਅ) ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਓਰਟੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਓਰਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ ਹੀ 25% ਬਣਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਫੀਸ ਮੁਆਫੀ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਹਰਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ) ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

5. ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ*
ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨ-ਜਾਤੀ: ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ ਤੱਕ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਗੇ ਉਹ 1235/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ (ਬਿਨਾਂ ਗੈਪ) ਆਨਲਾਈਨ ਭਰ ਕੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ 500/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਆਨਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਨਿਮਨ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ:

1. ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਫਾਰਮ (ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਪੋਰਟਲ) ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ
2. Undertaking (ਅਸਲ) ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਾਸ ਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ)
3. ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
4. ਫਰੀ ਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਕੇਵਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਰੀਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ

5. ਪਿਤਾ/ਪਤੀ/ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੋ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।
(ਕੇਵਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ/ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ) ਅਸਲ।

ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਰੀਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

6. ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
7. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸੀਡਡ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
8. ਵੈਬ ਪੋਰਟਲ ਉਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਈ.ਡੀ. ਵਿੱਚੋਂ (Aadhar Seed Status : Success) ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
9. ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
10. ਆਖਰੀ ਨਤੀਜਾ (ਰਿਜ਼ਲਟ) ਸੈਸ਼ਨ 2022-23 ਜਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਲੰਤ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਿਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
11. ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਗੈਪ ਹੈ ਤਾਂ ਗੈਪ ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਸਬੰਧੀ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ
12. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ
13. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਈ.ਡੀ. ਕਾਰਡ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ।
14. ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ)
15. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਕਾਪੀ
16. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ (ਕੇਵਲ ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)
17. ਕਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਸਬੰਧੀ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ (ਕੇਵਲ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)
18. ਚੈੱਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਊ.ਆਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਕੇ ਭਰੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ।

ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ 2 ਕਾਪੀਆਂ (ਇਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਇਕ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 2 ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋਆਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਨੋਟ :

1. ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਸ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ

ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਬਣਦੀ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰੋਲ ਨੰਬਰ/ਅੰਕ ਬਿਓਰਾ ਕਾਰਡ/ਡਿਗਰੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.pbidde.org ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ।

6. ਬੀ.ਸੀ./ਓ.ਬੀ.ਸੀ. : ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਤੱਕ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਆਨਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਨਿਮਨ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ:

1. ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਫਾਰਮ (ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਪੋਰਟਲ) ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ
2. Undertaking (ਅਸਲ) ਜੋ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਾਸ ਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ)
3. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
4. ਫਰੀ ਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਕੇਵਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)

ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਰੀਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

5. ਪਿਤਾ/ਪਤੀ/ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੋ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।
(ਕੇਵਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ/ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ) ਅਸਲ।

ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਰੀਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

6. ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
7. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸੀਡਡ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
8. ਵੈਬ ਪੋਰਟਲ ਉਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਈ.ਡੀ. ਵਿੱਚੋਂ (Aadhar Seed Status : Success) ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਊਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
9. ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
10. ਆਖਰੀ ਨਤੀਜਾ (ਰਿਜ਼ਲਟ) ਸੈਸ਼ਨ 2022-23 ਜਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਲੰਤ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਿਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
11. ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਗੈਪ ਹੈ ਤਾਂ ਗੈਪ ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਸਬੰਧੀ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ

12. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ
13. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਈ.ਡੀ. ਕਾਰਡ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ।
14. ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
(**ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ**)
15. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਕਾਪੀ
16. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ (ਕੇਵਲ ਰੀਨਿਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)
17. ਕਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਸਬੰਧੀ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ (**ਕੇਵਲ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ**)
18. ਚੈਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਊ.ਆਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਕੇ ਭਰੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ

ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ 2 ਕਾਪੀਆਂ (ਇਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਇਕ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 2 ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋਆਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਨੋਟ :

1. ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.pbidde.org ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ।

DETAILED INFORMATION ABOUT THE COURSES

(For Nomenclature of Papers, see the subsequent pages of the Prospectus)

MASTER OF ARTS (M.A.)

(ENGLISH, JOURNALISM & MASS COMMUNICATION)

M.A. PART-I (SEMESTERS I & II)

ENGLISH, JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

1. Eligibility : Admission to M.A. Part-I is open to any candidate who has passed Bachelor's Degree in any stream (irrespective of his/her score in the examination) from Punjabi University or any other statutory/recognised University in India or abroad. Any university other than Punjabi University must be recognised by the Academic Council as equivalent thereto. The candidate should not have passed M.A. examination in the same subject from this or any other statutory university.

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).

M.A. PART-II (SEMESTERS III & IV) ENGLISH, JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

1. Eligibility : To qualify for admission to second year of the course, a candidate must have passed 50% of total papers

of the two semesters of the first year. In case, the result of the second semester has not been declared at the time of admission to the third semester, the candidate may be admitted provisionally. He/She will be allowed to take examination of third semester only if he/she has passed 50% of the total papers of first year (i.e. first and second semester).

Note: * A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two years/ chances to pass the paper.

** In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria (Check annexure for an undertaking in this regard).

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).

Note:

- (i) Students are required to pass M.A. course within a maximum period of four years.
- (ii) A candidate who has passed M.A. Part-I through regular mode, but due to certain special circumstances not able to continue his/her

studies is allowed to seek admission in M.A. Part-II in the Centre for Distance and Online Education.

(iii) A candidate who seeks admission in M.A. Part-I in Centre for Distance and Online Education and does not fulfil the eligibility conditions to appear as private candidate in Part-II, will have to continue their M.A. Part-II studies through Distance Education in this Centre.

(iv) Medium of instruction and examination for M.A. in English, will be English only.

(v) The minimum marks required to pass shall be 40%. If a student fails to secure the required marks, he/she shall be placed under reappear in that paper/papers. Such a candidate would carry the internal assessment marks secured by him/her for his/her reappear examination.

(vi) There will be no extra chance for internal examination.

(vii) Medium of Study Material: English

M.A. EDUCATION

TOTAL SEATS : 200

FOR PART-I (SEMESTERS I & II)

1. **Eligibility** : B.A.(with full subjects)/or its equivalent with at least 45% marks (40% marks in case of SC/ST candidates).

2. **Personal Contact Programme (PCP)**- Peronal Contact programme of 10-12 days will be held per semester. It will be compulsory to attend the PCPs and 75% attendance is compulsory

3. **Internal Assessment**: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks),

and Project Work/Assignments/ Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).

4. **Medium of Instruction, Study**

Material : English & Punjabi

5. **Medium of Examination** : Punjabi, English & Hindi

FOR PART-II (SEMESTERS III & IV)

1. **Eligibility** : To qualify for admission in second year of the course, the candidate must have passed 50% of total papers of two semesters of the first year. In case, the result of second semester has not been declared at the time of admission to the third semester, the student may be admitted provisionally. However he/she will be allowed to take examination of the third semester only if he/she has passed 50% of the total papers of the first year (i.e. first and second semester).

Note: * A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two years/ chances to pass the paper.

** In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria(Check annexure for an undertaking in this regard).

2. **Personal Contact Programme (PCP)**: Peronal Contact programme of 10-12 days will be held per semester. It will be compulsory to attend the PCPs and 75% attendance is compulsory.

3. **Internal Assessment**: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).

4. **Medium of Instruction, Study**

Material : English & Punjabi

5. Medium of Examination : Punjabi,
English & Hindi

Note: Centre for Examination for M.A.
Education is Patiala only.

**Master of Business
Administration (MBA)**

For Detailed information please go
to **www.smspup.in**

B.A. PART-I (SEMESTERS I & II)

(UNDER THE NEW + 3 SCHEME)

SEE PAGE NO. 3 FOR DISCLAIMER

1. Eligibility : Admission to B.A. Part-I
course is open to any candidate who:

(i) has passed 10+2 examination of
the Punjab School Education
Board or any other Board
Examination recognised as
equivalent thereto.

OR

(ii) has passed Pre-Engineering/Pre-
Medical/B.A. Part-I/B.Sc. Part-I/
B.Com. Part-I (old scheme)
examination from this university or
any other examination recognised
as equivalent thereto or
Intermediate examination of Panjab
University or any other statutory
University, Board or Three Year
Diploma in Engineering.

OR

(iii) has been declared to have 're-
appear/compartments' in one
subject in 10+2 examination of
Punjab School Education Board or
any examination recognised as
equivalent thereto. But such a
candidate shall have to clear re-
appear/compartments subject in the
supplementary examination of the
same year, failing which his/her
admission to B.A. Part-I shall

automatically stand cancelled and
the fees paid by the candidate shall
not be refunded.

2. Personal Contact Programme (PCP):

PCPs of 10-12 days will be held in each
semester. It will be mandatory to
attend PCPs and 75% attendance will
be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal

Assessment will be 30% of the total
marks, i.e. 100. 70% of the score will
be on the basis of external
examination. Modes of continuous
internal assessment will be on the
basis of Mid Semester Tests (12
Marks), Class Attendance (12 marks),
and Project Work/Assignments/
Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6
marks).

4. Medium of Instruction : Punjabi

(Gurmukhi Script) or English

A candidate who opts for English as
medium of instruction, shall have to opt
for elective subject amongst the
following subjects only. The study
material of only these subjects will be
provided in English :

Economics, History, Mathematics,
Political Science, Public Administration,
Psychology, Defence and Strategic
Studies, Sociology & Computer Science.

**For B.A. students, the study
material of following subjects
will be available only in Punjabi
medium. Hence, if a student
opts for these subjects in
English medium, he/she will
have to prepare for the
examination on his/her own.**

(1) Religion (2) Education

- 5. Nomenclatures of Papers :** Each candidate shall be required to take up:
- (A) English (Communication Skills)
  - (B) Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan
  - (C) Drug Abuse Problem, Management and Prevention *** **(qualifying paper in second semester)**
- and
Any of the THREE Elective subjects,

one each from the following groups :

- Group I Education
- Group II History or Psychology*
- Group III Political Science
- Group IV Punjabi Literature or Hindi Literature** or English Literature
- Group V Public Administration
- Group VI Sociology
- Group VII Religion

Important Points: B.A.Part-I

- * There is a practical exam of Psychology in all semesters of B.A.. Students are also required to prepare one practical file per semester.
- ** The students of Hindi Literature will be offered option (i) in B.A. Part-I. Lessons of only this option will be provided.
- *** The paper of Drug Abuse (Semester-II) is compulsory and is to be taken up by all the students in B.A.. However, marks scored in this paper will not be added to the aggregate; and will be shown separately in DMC.

**B.A. PART-II (SEMESTERS III & IV)
(UNDER THE NEW + 3 SCHEME)**

1. **Eligibility :** Admission to B.A. Part-II is open to any candidate who has passed 50% of total papers of the two semesters of the first year. In case, the result of second semester has not been declared at the time of admission to third semester, the student may be admitted provisionally and will be allowed to take examination of third semester if he/she has passed in 50% of the total papers of first year (i.e. first and second semester).

Note: * In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria(Check annexure for an undertaking in this regard).

2. **Personal Contact Programme (PCP):** PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.
3. **Internal Assessment:** Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).
4. **Medium of Instruction :** Punjabi

(Gurmukhi Script) or English
A candidate who opts for English as medium of instruction, shall have to opt for elective subject amongst the following subjects only. The study

---

Important Points: B.A. Part- II

- * The students of Hindi Literature will only be offered option (i). Lessons of only this option will be provided.
- ** The students of English (Elective), will only be served Module-I "Literary Masterpieces : Study of Classics". Lessons of only this option will be provided.
- *** The paper of Environment and Road Safety (Semester-III) is compulsory and is to be taken up by all the students in B.A.. However, marks scored in this paper will not be added to the aggregate; and will be shown separately in DMC.

NOTE

- (i) Students of B.A. Part II must opt for the same subjects which they had studied in B.A. Part-I. No change in the subjects will be allowed. Any student who has passed the examination of B. A. (Part-I) from any other statutory university and has been selected to serve in Indian Army/ Paramilitary Forces/Police or any other government department, can seek admission in B.A. (Part-II) in the Centre for Distance and Online Education. However, if such a student had studied any practical subject in B.A.-I which is not being offered by the Centre for Distance and online Education, he/she will have to take subject offered by the Centre only in B.A. Part-II. However, it should not be a practical subject. Moreover, he/she will have to pass the deficient paper/s in the subject/s (which he/she opts in Part-II) for B.A. Part- I (Semesters I & II) also. Furthermore, it will also be mandatory for the student to submit self-attested copies of his/her appointment letter, permission from the concerned and departmental Identity Card along with a hard copy of the admission form.
- (ii) Students will have to pass the course of B.A. within a period of six years from the date of admission in B.A. Part-I

material of only these subjects will be provided in English :
History, Political Science, Public Administration, Psychology, Sociology & Computer Science.

For B.A. students, the study material of following subjects will be available only in Punjabi medium. Hence, if a student opts for these subjects in English medium, he/she will have to prepare for the examination on his/her own.

- (1) Religion
- (2) Education

4. Nomenclature of Papers : Each candidate shall be required to take up:
(A) English (Communication Skills)
(B) Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan
(Only for those who have studied it in B.A. Part-I)
(C) Environmental and Road Safety Awareness***(Qualifying paper in third semester)
Any of the THREE Elective subjects, one each from the following groups :

- Group I Education
- Group II History or Psychology
- Group III Political Science
- Group IV Punjabi Literature or Hindi Literature* or English Literature**
- Group V Public Administration
- Group VI Sociology
- Group VII Religion

**B.A. PART-III (SEMESTERS V & VI)
(UNDER THE NEW + 3 SCHEME)**

1. **Eligibility :** Admission to B.A. Part-III, Semester V is open to any candidate who has passed 50% of total papers of the two semesters of the second year. In case, the result of fourth semester has not been declared at the time of admission to the fifth semester, the student may be admitted provisionally and will be allowed to take examination of fifth semester only if he/she has passed 50%

of the total papers of second year (i.e. third and fourth semester).

Note * In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria (Check annexure for an undertaking in this regard).

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).

4. Medium of Instruction : Medium of Instruction : Punjabi (Gurmukhi Script) or English
A candidate who opts for English as medium of instruction, shall have to opt for elective subject amongst the following subjects only. The study material of only these subjects will be provided in English :
Political Science, Public Administration, Psychology, Sociology & Computer Science.

For B.A. students, the study material of following subjects will be available only in Punjabi medium. Hence, if a student opts for these subjects in English medium, he/she will have to prepare for the examination on his/her own.

- (1) Religion   (2) Education

5. Nomenclatures of Papers : Each candidate shall be required to take up:
(A) English (Communication Skills)
(B) Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan
(Only for those who have studied it in B.A. Part -I & Part-II)

and

Any of the THREE Elective subjects, one each from the following groups :

Group I	Education
Group II	History or Psychology
Group III	Political Science
Group IV	Punjabi Literature or Hindi Literature* or English Literature**
Group V	Public Administration
Group VI	Sociology
Group VII	Religion

NOTE :

(i) Candidates of B.A. Part-III must opt for the same subjects which they had studied in B.A. Part-I and Part-II. No change in subjects will be allowed.

Any student who has passed the examinations of B.A. (Part-I & II) and has

---

Important Points: B.A. Part- III

* The students of Hindi Literature will be offered option (i) in B.A. Part-III. Lessons of only this option will be provided.

** The students of English Literature will only be offered Module-I "Literary Masterpieces: Study of Classics" in Semesters-V & VI. Lessons of only this module will be provided.

been selected to serve in Indian Army/ Paramilitary Forces/Police or any other government department, can seek admission in B.A. (Part-III) in the Centre for Distance and Online Education. However, if such a student had studied any practical subject in B.A.-I which is not being offered by the Centre for Distance and Online Education, he/she will have to take subject offered by the Centre only in B.A. Part-II. However, it should not be a practical subject. Moreover, he/she will have to pass the deficient paper/s in the subject/s (which he/she opts in Part-II) for B.A. Part- II (Semesters III & IV) also. Furthermore, it will also be mandatory for the student to submit self-attested copies of his/her appointment letter permission from the concerned and departmental Identity Card along with a hard copy of the admission form.

- (ii) Students will have to pass the course of B.A. within a period of six years from the date of admission in B.A. Part-I
- (iii) Candidates seeking admission to B.A. Part-III must submit attested/self-attested copies of detailed mark sheets of B.A. Part-I & Part-II.

IMPORTANT NOTE :

1. Any candidate whose result is withheld in one paper on account of "Award Wanting", but can be admitted to B.A. on the basis of Provisional Result Card.
2. Any candidate who has passed N.D.A. is eligible for admission to B.A.Part-I, Part-II, and III under the following rules:
  - (I) Under the Old Scheme when eligibility for Admission to N.D.A. was 10+1 (December 1988).
    - (a) In this university, under 10+2+3 (New Scheme), B.A./ B.Sc. examination of N.D.A. would be considered equivalent to B.A./B.Sc. Part-II examination of this University.
    - (b) B.A./B.Sc. Part-II of N.D.A. would be equivalent to B.A./ B.Sc. Part-I of this University.
    - (c) B.A./B.Sc. Part-I of N.D.A. would be equivalent to 10+2 examination.

(II) Under the New Scheme when eligibility to N.D.A. course is 10+2 (From January 1989 onward).

- (a) B.A./B.Sc. of N.D.A. examination would be considered equivalent to B.A./B.Sc. examination of this university.
- (b) B.A./B.Sc. of N.D.A. Part-II would be equivalent to B.A./ B.Sc. Part-II of this University.
- (c) B.A./B.Sc. of N.D.A. Part-I would be equivalent to B.A./ B.Sc Part-I of this University.

**B.COM. PART-I
(SEMESTERS I & II)**

SEE PAGE NO. 3 FOR DISCLAIMER

1. **Eligibility:** Admission to B.Com. Part-I course is open to any candidate who has passed 10+2 examination of Punjab School Education Board or any other examination recognised as equivalent thereto with atleast :
  - (a) 40% marks in aggregate in the case of candidates who have passed 10+2 in Commerce Group.

OR

- (b) 45% marks in the aggregate in case of candidates who have passed 10+2 in Accounts, Humanities Group with atleast two papers out of Commerce/Mathematics/ Economics/Management.

OR

- (c) 50% marks in the aggregate in case of candidates who have passed 10+2, but are not covered under (a) and (b) section mentioned above.

2. **Personal Contact Programme (PCP):** PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments (6 marks).

B.COM. PART-II (SEMESTERS III & IV)

1. **Eligibility :** To qualify for admission to B.Com. Part-II, a candidate must have passed 50% of total papers of the two semesters of the first year. In case, the result of second semester has not been declared at the time of admission to third semester, the student may be admitted provisionally. But he/she will be allowed to take examination of third semesters only if he/she has passed in 50% of the total papers of first year (i.e. first and second semesters).

A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two years/ chances to pass all subjects

A candidate who joins B.Com. Part-II course after having passed his/her B.Com. Part-I examination from other statutory university shall be required to qualify all the deficient papers as mentioned in the syllabus prescribed by this university for B.Com. Part-I and Part-II examinations.

Note * In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria(Check annexure for an undertaking in this regard).

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments (6 marks).

B.COM. PART-III (SEMESTERS V & VI)

1. **Eligibility :** To qualify for admission to B.Com. Part-III, the candidate must have passed 50% of total papers of the four semesters of the first and the second year. In case, the result of the fourth semester has not been declared at the time of admission to fifth semester, the student may be admitted provisionally. But he/she will be allowed to take examination of fifth semester if he/she has passed in 50% of the total papers of second year (i.e. third and fourth semester).

A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two chances to clear the papers. A candidate who joins B.Com. Part-III course after having passed his/her B.Com. Part-II examination from other statutory university shall be required to qualify all the deficient papers as mentioned in the syllabus prescribed by this university for B.Com. Part-II and Part-III examinations.

Note * In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria(Check annexure for an undertaking in this regard).

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be on the basis of Mid Semester Tests (12 Marks), Class Attendance (12 marks), and Project Work/Assignments (6 marks).

Note: The lessons of the following papers/ subjects in B.Com. will be provided in English medium only.

- i. English, Punjabi Compulsory/Mudla Gyan
- ii. Mathematics and Quantitative Techniques
- iii. Fundamentals of Insurance
- iv. Fundamentals of Entrepreneurship
- v. Accounts Related Subjects
- vi. Computer Related Subjects
- vii. Tax Law Related Subjects

Note :

- (i) A candidate placed under re-appear in one or more subjects in 10+2 examination of Punjab School Education Board or any other examinations recognised equivalent thereto shall not be eligible for admission to B.Com. Part-I.
- (ii) Students are required to pass B.Com. integrated course within a period of six years.
- (iii) A candidate seeking admission to B.Com. Part-III must submit self-attested copies of detailed marks certificates of B.Com. Part-I & II alongwith the hard copy of their admission form.

BACHELOR OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE (B.Lib.I.Sc.)

Note : Admission will only be given on the basis of merit. Students opting for this course must fill the eligibility form available on the website of the centre.

No. of Seats : 345

Duration : 1 Year (Semester System)

1. **Eligibility :** Passed Bachelors level Examination in any stream from any statutory university with atleast 35% marks. If the result of a candidate is declared after re-evaluation, he/she will not be considered in the merit list.

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs of 10-12 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment will be Mid Semester Tests (12 marks), Class Attendance (12 marks) and Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc (6 marks).

4. Medium of Instruction : English/
Punjabi

5. Medium of Examination : English/
Punjabi/ Hindi

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN ACCOUNTING AND TAXATION (SEMESTER SYSTEM)

1. **Eligibility :** The candidates who have passed BBA, B.Com and B.A. with minimum 40% marks in aggregate.
2. **Personal Contact Programme :** There will be one Personal Contact Programme of 10-12 days, in which 75% attendance will be mandatory.
3. **Internal Assessment :** It will be of 30 marks based on class attendance during PCPs, viva and written test.
4. **Medium of Instruction/Study Material :** English
Medium of Examination : English/
Punjabi/Hindi
5. **Centre of Examination :** Patiala/Bathinda

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION (SEMESTER SYSTEM)

1. **Eligibility :** The candidates who have passed Bachelor Degree Examination in any faculty from any statutory/

- recognised University.
2. **Personal Contact Programme** : There will be one Personal Contact Programme of 10-12 days, in which 75% attendance will be mandatory.
  3. **Internal Assessment** : It will be of 30 marks based on class attendance during PCPs, viva and written test.
  4. **Medium of Instruction/Study Material** : English
Medium of Examination : English/
Punjabi
  5. **Centre of Examination** : Patiala/Bathinda

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN HIV/AIDS COUNSELLING (ANNUAL SYSTEM)

1. **Eligibility** : Graduation from any recognised university or institution in any stream.
2. **Personal Contact Programme** : Compulsory : Two Personal Contact Programmes of 10-12 days duration shall take place. It will be compulsory for every student to attend at least 75% lectures of both Personal Contact Programmes. Those falling short of 75% attendance shall not be allowed to appear in the University examination.
In exceptional cases, if a candidate fails to attend Personal Contact Programme, he or she may attend special Personal Contact Programme by paying a fee of Rs. 5,000/-.
3. **Internal Assessment** : Compulsory (Two Response Sheets for each paper).
4. **Project Report** : Every candidate shall write and submit a project report on a topic approved by the Centre. The Project Report may be submitted without any late fee 15 days before the start of the examination or with a late fee as per the following schedule :

Within one month from the date of completion of annual examination with

- late fee : Rs. 200/-
Within 1-2 Months from the date of completion of annual examination with late fee : Rs. 500/-
Within 2-3 months from the date of completion of annual examination with late fee : Rs. 1000/-
5. **Medium of Instrucion** : English
Medium of Examination : English, Punjabi, Hindi
  6. **Centre of Examination** : Patiala.

(University Campus)

Note : Supplementary Examination will be conducted in September-October and the Project Report has to be submitted by 10th January, 2024 without late fee, or with late fee of Rs. 200/- within one month.

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN CONFLICT RESOLUTION (ANNUAL SYSTEM)

1. **Eligibility** : Graduation from any recognised university or institution in any stream.
2. **Personal Contact Programme** : Compulsory. One Personal Contact Programme of 10-12 days duration, in which 75% attendance is compulsory. The students who are unable to fulfill this condition will not be eligible to appear in the annual examinaion.
3. **Internal Assessment** : Conditions regarding internal assessment will be intimated during the Personal Contact Programme.
4. **Project Report** : Every candidate shall write a project report on the topic allotted by the department. The list of potential topics will be provided in the month of December. Candidates will be required to submit the project report on or before March 31st. Candidate should ordinarily, complete their project report within the normal period but in case of delay, the Dean, Academic Affairs on recommendation of Supervisor and Head of the Department may allow

extension with a fee of Rs. 500/- per month up to the maximum period of three months (April to June). Beyond three months i.e. for the month of July to September in a special case, with the permission of Vice-Chancellor and the fee of Rs. 2,000/- in addition to Rs. 500/- per month. No further extension will be allowed beyond this period. In case the project report is rejected, the candidate will be required to submit the project report afresh within three months (from the declaration of result) after paying a fee of Rs. 2,000/-.

5. **Medium of Instruction and Examination** : English
6. **Centre of Examination** : Patiala

**ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN
CRIMINOLOGY AND POLICE
ADMINISTRATION
(ANNUAL SYSTEM)**

1. **Eligibility** : Graduation with minimum 40% marks from any recognised university or institution in any stream.
2. **Personal Contact Programme** : Compulsory. Two Personal Contact Programmes of 10-12 days duration, in which 75% attendance (collectively) is compulsory. The students who are unable to fulfill this condition will not be eligible to appear in the annual examination.
3. **Internal Assessment** : Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment Project Work/Assignments/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc.
4. **Medium of Instruction** : English
Medium of Examination : English, Hindi, Punjabi.
5. **Centre of Examination** : Patiala

**ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN
COUNSELLING FOR SUBSTANCE
ABUSE PREVENTION AND
TREATMENT
(ANNUAL SYSTEM)**

1. **Eligibility** : Graduation from any recognised university or institution in any stream.
2. **Personal Contact Programme** : Compulsory. Two Personal Contact Programmes of 10-12 days duration will be held. It will be compulsory for every student to attend at least 75% of lectures from any one Personal Contact Programme.
3. **Internal Assessment** : Conditions regarding internal assessment will be intimated during the Personal Contact Programme.
4. **Annual Project Report** : Every candidate shall write a project report on the topic approved by the Centre chosen by a candidate. The project report may be submitted on or before May 31st of every session. Candidate failing to submit the project report within stipulated time will be charged with late fee of Rs. 500/- per month after 31st May till August, that too with the permission of Dean, Academic Affairs on the recommendation of coordinator and Director of the Centre.
5. **Medium of Instruction** : English
6. **Medium of Examination** : Punjabi, English & Hindi
7. **Examination Centre** : Patiala

**DIPLOMA IN LIBRARY SCIENCE
(ANNUAL SYSTEM)**

Duration : 1 Year

Note : Admission is done only on the basis of merit. Students opting for this course must fill the eligibility form available on the website of the Centre.

No. of Seats : 403 (For information about additional seats see chapter-iv)

1. **Eligibility** : Passed Matriculation/ Higher Secondary Part-I examination or any other equivalent examination from a recognised board.
  2. **Medium of Instruction** : English/Punjabi
Medium of Examination : English/
Punjabi/Hindi
- (g) Passed the subject of Punjabi in B.A./B.Sc. (Elective Compulsory Additional as the case may be). The candidate may have failed in the examination as a whole from this university or from any other statutory university.

**DIPLOMA IN DIVINITY
(SRI GURU GRANTH SAHIB STUDIES)
Duration : 1 Year (ANNUAL SYSTEM)**

1. **Eligibility** : Passed Gyani (Honours in Punjabi)
OR
Passed Matriculation/Higher Secondary from recognised Board.

**PUNJABI PRAVESHIKA
(ANNUAL SYSTEM) Duration : 1 Year**

1. **Eligibility** : Capability of reading and writing Punjabi, English and Hindi

**GYANI
(ANNUAL SYSTEM) Duration : 1 Year**

1. **Eligibility** : Passed any of the following examinations:
  - (a) Matriculation or Higher Secondary (Core/Part-I or Elective/Part-II): Examination with Punjabi as the First or Second Language or its equivalent.
  - (b) Pre-University: With Punjabi as an Elective Subject.
  - (c) Pre-Engineering: With Punjabi as an Additional/Optional Subject.
  - (d) Pre-Medical: With Punjabi as an Additional/Optional Subject.
  - (e) Intermediate/B.A./B.Sc.: with Punjabi as an Elective, Compulsory, Additional, Optional subject (as the case may be).
  - (f) A candidate who has passed any of the examinations mentioned at above from (a) to (e) above without Punjabi as a subject, but has passed Punjabi Praveshika.

**CERTIFICATE COURSE IN
QUESTIONED DOCUMENTS AND
FINGERPRINT ANALYSIS
Duration : 6 Months (January to June)**

1. **Eligibility** : Graduation in any stream with minimum 40% marks. Students with science background will be given preference in admission.
2. **Personal Contact Programme (PCP):** PCPs of 7 days will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.
3. **Internal Assessment:** Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Modes of continuous internal assessment Project Work/ Assignments/Seminar/Field Work/ Viva-Voce etc.
4. **Medium of Instruction** : English
5. **Medium of Examination** : Punjabi, English, Hindi

**CERTIFICATE COURSE IN COMPUTER
APPLICATION**

1. **Eligibility** : Passed 10+2 from Punjab School Education Board or any equivalent examination from any statutory University /Board.
2. **Personal Contact Programme (PCP):** Two PCPs of 10-12 days will be held. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be minimum requirement.
3. **Internal Assessment** : Conditions regarding internal assessment will be intimated during the Personal Contact Programme.

4. **Medium of Instruction & Examination :** English
5. **Centre of Examination:** Patiala

**IMPORTANT INFORMATION
REGARDING EQUIVALENCE OF
B.A. DEGREE OBTAINED FROM
UNIVERSITIES OUTSIDE THE STATE
OF PUNJAB WITH A B.A. DEGREE
OBTAINED FROM PUNJABI
UNIVERSITY, PATIALA**

Students who have passed B.A., or have passed B.A. with one special subject, or have passed B.A. without English as a subject or have passed B.A. of less than three years' duration from universities outside Punjab (i.e. NOT passed B.A. from universities of Punjab or Panjab University, Chandigarh) will have to obtain an Eligibility Certificate from the Registration Branch of Punjabi University, Patiala before taking admission in any course of Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala, where graduation is an eligibility condition for admission.

**ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਕੋਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ
(ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ)**

ਐਮ.ਏ. (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)

(ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ)

(ਐਮ.ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।)

- 1. ਪਾਤਰਤਾ :** ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਚ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
- 2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐਮ.ਏ. (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

(ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ)

- 1. ਪਾਤਰਤਾ :**
ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

- ਨੋਟ * ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।**
- ** ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇ ਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ **annexure** ਵਿੱਚ ਹੈ।)**

- 2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨੋਟ : 1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਐਮ.ਏ. ਕੋਰਸ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

2. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ।
3. ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚੋਂ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਵਿਚੋਂ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ ਜੋੜ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।
4. ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਐਮ.ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ : 200

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

- 1. ਪਾਤਰਤਾ :** ਬੀ.ਏ. (ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ) ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

45% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ (ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ 40%)।

2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ- ਪ੍ਰਤੋਕ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿਚ 10-12 ਦਿਨ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੱਗੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੇਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

4. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

5. ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ:- ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ

ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੇਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੇਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ * ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

** ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇ ਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ annexure ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ- ਪ੍ਰਤੋਕ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿਚ 10-12 ਦਿਨ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੱਗੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੇਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

4. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

5. ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ:- ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ

ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਬਿਜਨੈਸ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (ਐਮ.ਬੀ.ਏ.)

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ www.smspup.in ਦੇਖੋ।

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ)

(ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

SEE PAGE NO. 3 FOR DISCLAIMER

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ :

(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 10+2 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ : ਜਾਂ

(ਅ) ਪ੍ਰੀਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਪ੍ਰੀਮੈਡੀਕਲ/ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ/ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ/ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਪੁਰਾਣੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ ਦੀ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ: ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

* ਇਸ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

** ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

*** ਕੁਆਲੀਫਾਇੰਗ ਪੇਪਰ ਦੂਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ 100 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ 35% ਅੰਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਅੰਕ aggregate ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਡ (ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ :

ਜਾਂ

(ੲ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 10+2 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਰ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ/ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ/ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
4. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ:**

ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ) ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ : ਇਤਿਹਾਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ।

ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ :

1. ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ
2. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

4. ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼)
2. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ / ਮੁਢਲਾ ਗਿਆਨ
3. ਡਰੱਗ ਐਥਿਊਜ਼ ***: ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਸੋਲਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੇਨਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

ਗਰੁੱਪ-1 : ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਗਰੁੱਪ-2 : ਹਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ*

ਗਰੁੱਪ-3 : ਪੁਲਿਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ

ਗਰੁੱਪ-4 : ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ/ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ** ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ

ਗਰੁੱਪ-5 : ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਗਰੁੱਪ-6 : ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ

ਗਰੁੱਪ-7 : ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ।

**ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ (+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ)
(ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)**

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ annexure ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ 10-12 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ: ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ

* ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

*** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਇਲੈਕਟਿਵ) ਦੇ ਮਡਿਊਲ ਪਹਿਲਾ ਲਿਟਰੇਚਰੀ ਮਾਸਟਰ ਪੀਸਿਜ਼ : ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਕਲਾਸਿਕਸ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

**** ਵਾਤਰਵਰਣ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਪਰਚਾ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਚਾ 100 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ 35% ਅੰਕ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਅੰਕ aggregate ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਡ (ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ :

- (1) **ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਕਾਲਜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਮੀ/ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ/ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ**

ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

4. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ** : ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ) ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ :
ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ

ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ :

1. ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ 2. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ : ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :-

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼)
2. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ)
3. ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ*
(ਤੀਜਾ ਸਮੈਸਟਰ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

ਗਰੁੱਪ- 1 : ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ, ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ, ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਡੈਫੀਨੀਟ ਪੇਪਰ ਵਜੋਂ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ, ਵਿਭਾਗੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।

- (2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਦਾ ਕੋਰਸ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਰੁੱਪ-2 : ਹਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ*

ਗਰੁੱਪ-3 : ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ

ਗਰੁੱਪ-4 : ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ**
ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ***

ਗਰੁੱਪ-5 : ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਗਰੁੱਪ-6 : ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ

ਗਰੁੱਪ-7 : ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ (+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ) (ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ** : ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ, ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ :

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ, ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ (+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ;

ਜਾਂ
ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ-ਤੀਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ annexure ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP)** : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ 10-12 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ)

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ: ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ

* ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

*** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਇਲੈਕਟਿਵ) ਪੇਪਰ *ਬੀ* ਦੇ ਮਾਡਿਊਲ ਪਹਿਲਾ "ਲਿਟਰੇਚਰੀ ਮਾਸਟਰ ਪੀਸਿਯੋ : ਸਟੱਡੀ ਆਫ਼ ਕਲਾਸਿਕਸ" ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

4. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ :** ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ) ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ :

ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਇਤਿਹਾਸ, ਮੈਥੋਮੈਟਿਕਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਸੂਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ, ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ।

ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ :

1. ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ
  2. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
- ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ :** ਪੰਜਾਬੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

3. **ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ :** ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼)
2. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

- ਗਰੁੱਪ-1 : ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
- ਗਰੁੱਪ-2 : ਹਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ*
- ਗਰੁੱਪ-3 : ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ
- ਗਰੁੱਪ-4 : ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ** ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ***
- ਗਰੁੱਪ-5 : ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
- ਗਰੁੱਪ-6 : ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ
- ਗਰੁੱਪ-7 : ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ

ਨੋਟ : (i) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣਨੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਕਾਲਜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਮੀ/ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ/ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ, ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ, ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੀ.ਏ ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਡੈਫੀਸੈਂਟ ਪੇਪਰ ਵਜੋਂ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ, ਵਿਭਾਗੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।

- (ii) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਦਾ ਕੋਰਸ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- (iii) ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ self-attested ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ :

1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ “ਐਵਾਰਡ ਵਾਂਟਿੰਗ” ਹੋਵੇ ਪਰ ਬਾਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ, ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਪਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ :
  - (i) ਪੁਰਾਣੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ 10+1 ਸੀ (ਦਸੰਬਰ 1988)।
    - ੳ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ 10+2+3 (ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ) ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
    - ਅ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਦੀ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
    - ੲ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ 10+2 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
  - (ii) ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ 10+2 ਹੈ (ਜਨਵਰੀ 1989 ਤੋਂ ਅੱਗੇ)
    - ੳ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
    - ਅ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
    - ੲ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ(ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)
SEE PAGE NO. 3 FOR DISCLAIMER

1. **ਪਾਤਰਤਾ:** ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ :
  - (1) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ

ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ :

(ੳ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਾਮਰਸ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੇ ਐਗਰੀਗੇਟ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ।

ਜਾਂ

(ਅ) 10+2 ਅਕਾਊਂਟਸ, ਹਿਊਮੈਨਿਟੀਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਾਮਰਸ/ਮੈਥੈਮੈਟਿਕਸ/ਇਕਨਾਮਿਕਸ/ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ 45% ਅੰਕ ਐਗਰੀਗੇਟ ਵਿਚ ਲਏ ਹੋਣ।

ਜਾਂ

(ੲ) ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਹੜੇ ਉਕਤ (ੳ) ਅਤੇ (ਅ) ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਐਗਰੀਗੇਟ ਵਿਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨੋਟ : ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ 10+2 ਵਿਚ ਇਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

1. **ਯੋਗਤਾ :** ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਡੈਫੀਸ਼ੈਂਟ ਪੇਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਸ ਕਰਨਗੇ।

ਨੋਟ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ

ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇ ਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ **annexure** ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਣ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (12 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਡੈਫੀਸ਼ੈਂਟ ਪੇਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਸ ਕਰਨਗੇ।

ਨੋਟ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ **annexure** ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਣ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨੋਟ : ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੀ.ਕਾਮ. ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1. : Mathematics and Quantitative Techniques
2. : Fundamentals of Insurance
3. : Fundamentals of Entrepreneurship
4. : Accounts Related Subjects
5. : Computer Related Subjects
6. : Tax Law Related Subjects

ਨੋਟ :

- (i) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਕਾਮ. ਦਾ ਕੋਰਸ, ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- (ii) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ, ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ।

ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਬੀ.ਲਿਬ.ਐਂਡ ਆਈ.ਸਾਇੰਸ)

ਸਮਾਂ : ਇਕ ਸਾਲ (ਸਮੈਸਟਰ ਸਿਸਟਮ)

ਨੋਟ : ਦਾਖਲਾ ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵੈਬ-ਸਾਈਟ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਤਰਤਾ ਫਾਰਮ ਵੀ, ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਨਗੇ।

ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ : 345 (ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਚ 35% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੰਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 10 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (12 ਅੰਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (6 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ / ਪੰਜਾਬੀ
5. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ (ਏ.ਜੀ.ਡੀ.ਏ.ਟੀ.) (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ.ਬੀ.ਏ., ਬੀ.ਕਾਮ. ਅਤੇ ਬੀ.ਏ. 40% ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ

ਹੋਵੇ।

2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ 10-12 ਦਿਨ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਸ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਵਾਈਵਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਤੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ
5. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਪਟਿਆਲਾ/ਬਠਿੰਡਾ

ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਐਂਡ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ (ਏ.ਜੀ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ.ਸੀ.) (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਚ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ 10-12 ਦਿਨ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : 30 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਸ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਵਾਈਵਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਤੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ
5. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਪਟਿਆਲਾ/ਬਠਿੰਡਾ

ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ./ਏਡਜ਼ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ (ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : (ਲਾਜ਼ਮੀ)। 10-12 ਦਿਨ ਦੇ ਦੋ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਦੋਨੋਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਣ ਜਿਹੜਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕੇਗਾ, ਉਹ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਲਾਜ਼ਮੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਪੇਪਰ ਦੋ ਉਤਰ-ਪੱਤਰ ਕਾਪੀਆਂ)
4. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ : ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਾਪਿਕ ਉਪਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਲਾਨਾ ਪੇਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 15 ਦਿਨ

ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- (1) 200 ਰੁਪਏ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ ਸਾਲਾਨਾ ਪੇਪਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਿੱਚ।
- (2) 500 ਰੁਪਏ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ 1 ਤੋਂ 2 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਪੇਪਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (3) 2-3 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਪੇਪਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ 1000/- ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

5. ਪੜਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ।

6. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਪਟਿਆਲਾ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ)

ਨੋਟ : ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਬੰਧ-ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲੇਟ ਫੀਸ ਤੋਂ ਮਿਤੀ 10 ਜਨਵਰੀ, 2024 ਤੱਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 200/- ਰੁਪਏ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਕਨਵਲਿਕਟ ਰੇਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ

(ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : (ਲਾਜ਼ਮੀ)। 10-12 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸੰਬੰਧੀ : ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ 31 ਮਾਰਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰੰਤੂ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡੀਨ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ 500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਫੀਸ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਪ੍ਰੈਲ, ਮਈ ਅਤੇ ਜੂਨ) ਤੱਕ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੇਂ ਜਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਜੋਂ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ 2,000/-ਰੁਪਏ ਫੀਸ (500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

ਫੀਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਜੁਲਾਈ, ਅਗਸਤ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ) ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ Reject ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ 2,000/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਪੜਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ।

6. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਕ੍ਰਿਮਨੋਲੋਜ਼ੀ ਐਂਡ ਪੁਲਿਸ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ

(ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : (ਲਾਜ਼ਮੀ)। 10-12 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ (ਇਕੱਤਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 30% ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਪੜਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ।
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ।
6. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਫ਼ਾਰ ਸਬਸਟਾਂਸ ਅਬਿਊਜ਼ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਐਂਡ ਟਰੀਟਮੈਂਟ

(ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ : (ਲਾਜ਼ਮੀ)। 10-12 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4. **ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸੰਬੰਧੀ** : ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ 31 ਮਈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰੰਤੂ ਏਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡੀਨ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ 500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਫੀਸ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਪ੍ਰੈਲ, ਮਈ ਅਤੇ ਜੂਨ) ਤੱਕ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।
5. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ** : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ।
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ।
6. **ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ** : ਪਟਿਆਲਾ।

ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ (ਡੀ.ਲਿਬ.) (ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

ਸਮਾਂ : ਇਕ ਸਾਲ

ਨੋਟ : ਦਾਖਲਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ-ਸਾਈਟ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਤਰਤਾ ਫਾਰਮ ਵੀ, ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਨਗੇ।

ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ : 403 (ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।)

1. **ਪਾਤਰਤਾ** : ਮੈਟ੍ਰਿਕ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਪਾਸ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ/ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ** : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਡਿਵਨਿਟੀ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਧਿਐਨ) (ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

ਸਮਾਂ : ਇਕ ਸਾਲ

1. **ਯੋਗਤਾ** : ਗਿਆਨੀ (ਆਨਰਜ਼ ਇਨ ਪੰਜਾਬੀ) ਜਾਂ ਦਸਵੀਂ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ/ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ

ਸਮਾਂ : ਇਕ ਸਾਲ (ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

1. **ਯੋਗਤਾ** : ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਸਮੱਰਥ ਹੋਵੇ।

ਗਿਆਨੀ

ਸਮਾਂ : ਇਕ ਸਾਲ (ਸਲਾਨਾ ਸਿਸਟਮ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ** : ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ/ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ

- ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ :
- (ੳ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਜਾਂ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ (ਕੋਰਸ/ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟਿਵ/ਭਾਗ ਦੂਜਾ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਪਾਸ;
  - (ਅ) ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੰਜਾਬੀ ਚੋਣਵੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ
  - (ੲ) ਪ੍ਰੀ-ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ
  - (ਸ) ਪ੍ਰੀ-ਮੈਡੀਕਲ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ
  - (ਹ) ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ/ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ.-ਸੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਚੋਣਵੇਂ/ ਅਖਤਿਆਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।
  - (ਕ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ (ੳ) ਤੋਂ (ਹ) ਤੱਕ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਕੋਰਸ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।
  - (ਖ) ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ.-ਸੀ. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ(ਚੋਣਵਾਂ ਜਾਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ) ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਓਵਰ ਆਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਇਨ ਕਿਊਸ਼ਚਨਜ਼

ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਐਂਡ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਨੈਲਿਸਿਸ

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕੋਰਸ (ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਜੂਨ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ** : ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ 40% ਅੰਕ ਨਾਲ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP)** : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 7 ਦਿਨ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ ਸੈਮੀਨਾਰ/ ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
4. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ** : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ / ਪੰਜਾਬੀ
5. **ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ** : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ ਪੰਜਾਬੀ/ ਹਿੰਦੀ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਇਨ ਕਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

1. **ਪਾਤਰਤਾ** : ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ**: (ਲਾਜ਼ਮੀ) ਦੋ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 8 ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਲਗਾਉਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਭਾਵ ਪਹਿਲੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4. **ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ** : ਪਟਿਆਲਾ

POINTS TO REMEMBER

1. Students are advised to check the website of the Centre (www.pbidde.org) from time to time in order to obtain the latest information regarding their course schedule, Personal Contact Programme (PCP), Syllabus, Instructions for Internal Assessment and other related issues.
2. Students who want to take admission in next year in semesters (III & V) of various courses while their result of the previous semester has not been declared, can only get provisional admission.
3. Any course, for which, the number of applications received is less than 10, will not be offered during current session. In such a case, the fee received from the applicants will be fully refunded.
4. The rules mentioned in the prospectus are subject to the over-riding effect of the relevant Rules, Regulations, and Ordinances contained in the Punjabi University Calendar as also the resolutions adopted by the Academic Council/Syndicate. In case of any inconsistency between what is written in the prospectus and that in the Rules, Regulations, and Ordinances etc, the latter shall prevail.
5. In case of any ambiguity, the decision of the Vice-Chancellor shall prevail.
- 6.(a) UGC Distance Education Bureau letter F.No. 1-9/2018 (DEB-I) dated 23rd February, 2018 : the Degrees/Diplomas/Certificates awarded for programmes conducted by the ODL institutions, recognized by the erstwhile DEC/UGC, in conformity with UGC Notification on Specification of Degrees should be treated as equivalent to the corresponding awards of the Degree/Diploma/Certificate of the traditional Universities/Institutions in the country.

ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ., ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ www.pbidde.org ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।
2. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।
3. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ 10 ਤੋਂ ਘੱਟ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਰਸ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ/ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ, ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।
- 6.(a) ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿਓਰੋ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ F.No. 1-9/2018 (DEB-I) ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 2018 ਜੋ ਕਿ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ: ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਓ.ਡੀ.ਐਲ. ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡੈਕ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀਆਂ ਪ੍ਰੋਪਰਾਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (b) ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ (HEI) ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। Clause 7(i) to (v) of section 13 in Part-IV. (UGC guidelines 2017 ਤਹਿਤ)
7. ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ, ਪਟਿਆਲਾ ਹੱਦਬੰਧੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਾਹਰਲੇ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

- (b) The Higher Educational Institution (HEI) shall establish examination centres within the territorial jurisdiction of the HEI as per the condition laid down in the clause 7(i) to (v) of section 13 in Part-IV. (UGC guidelines 2017)
7. Any dispute arising from this document or connected therewith is subject to the territorial jurisdiction of courts situated at Patiala only to the exclusion of all other courts.
  8. Any private body/institution which poses itself as an agent of the university and collects application forms, or personal documents from candidates, promises them admission to the department, must be considered fake. Punjabi University, Patiala has no such agents. Any candidate who is willing to join any course offered by the Centre is advised to correspond and remit the fees and send application forms, etc. directly to the Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala.
  9. A candidate can only apply for admission in online mode. The candidates will be required to send the hard copy of the admission form along with self attested photocopies of certificates required for establishing the eligibility, and a copy of the fee receipts and Migration certificate. **The documents must be sent (within 15 days of applying online) at the following address:**
Address: Deputy Registrar, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala. After that Rs. 1000/- will be charged as late fee.
  10. It will be mandatory for a candidate to attach the receipt of the admission fees deposited through E- Banking /Core-Banking along with the hard copy of the admission form.
  8. ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਗਠਨ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਫੀਸ, ਨਿੱਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਵਸੂਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫੀਸ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰੇ।
  9. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਧੀ ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਅਤੇ ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ (ਆਨ-ਲਾਈਨ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਭਾਵ ਸਾਲਾਨਾ/ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ) ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ **ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਈਗਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਲੇਟ ਫੀਸ 1000/- ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।**
ਪਤਾ: ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
  10. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ E-Banking/Core-Banking ਰਾਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਭੇਜਣੀ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।
  11. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡੈਫੀਸੈਂਟ ਪੇਪਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫਾਰਮ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਫੀਸ ਸਮੇਤ) ਇਹ ਫਾਰਮ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਾਈਟ **www.punjabiversity.ac.in.** ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸ/ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਈਆਂ ਜਾਣ।

11. Those who are appearing for deficient paper(s) in any subject have to fill the Private Examination Form(along with fee) available on the website of Punjabi University Patiala i.e. **www.punjabiuniversity.ac.in**. Before filling the form read all the instructions and see the relevant fee and date on the form.

OTHER IMPORTANT INSTRUCTIONS

1. As per Punjab Government Notification No. 3/7/2010-training (3)/1007 Chandigarh dated 10-03-2010.
  - A candidate seeking admission to any course in Punjabi University, Patiala is not required to submit any type of affidavit (unless it is legally required). Self declaration may be furnished.
  - The candidate must submit self attested copies of various documents along with the hard copy of the admission form.
2. For reserved seats, only ONE category must be mentioned, otherwise, the application will not be considered at all.
3. In case of any change in the mobile number/address, the student must immediately inform the Centre about it. Otherwise, the Centre will not be responsible for non receipt of information to the student.
4. Lessons will be made available to the students. Internal Assessment will be marked as per the instructions given by the Centre.
5. It is compulsory for every candidate to create an email ID. The admission process will be considered complete only after verification of the authenticity of the ID.

ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3/7/2010-ਟਰੇਨਿੰਗ (3)/1007 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮਿਤੀ 10-03-2010 ਅਨੁਸਾਰ :
  - ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਾ (affidavit) ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ)। ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  - ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।
2. ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ (one) ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੀ ਹੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
3. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਪਤੇ (address) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ/ਡਾਕ ਨਾ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
5. ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਈ.ਮੇਲ ਆਈ. ਡੀ. ਬਨਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਵੈਰੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Information regarding Post Matric Scholarship Scheme

For the candidates seeking admission in the Centre, the benefit of Post Matric Scholarship will be allowed as per the rules of the Punjab/Central Government.

ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੂਚਨਾ

ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Information regarding Personal Contact

Programmes (PCPs) and Internal Assessment

ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ.) ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਬਾਰੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ

1. Personal Contact Programme (PCP) is a very important aspect of education through distance and online mode. Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala organizes 10-12 days PCPs in each semester for all the courses that it offers in accordance to the respective ordinances and rules/regulations of Punjabi University/ UGC (DEB). Detailed information regarding PCPs of individual subjects will be uploaded on the Website of the Centre. Attending PCPs is mandatory for all the students (minimum 75% attendance is compulsory) of all courses offered by the Centre.

ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ) ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਖੱਬ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਰੇਕ ਕੋਰਸ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸੈਮੈਸਟਰ ਵਿਚ 10-12 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ., ਕੋਰਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. (ਡੈੱਬ) ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ website ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

2. Internal Assessment is an essential component of all the papers of all Post Graduate and Under Graduate Courses. The ratio of Internal and External Assessment will be 30:70. (Internal assessment will be 30% and External assessment will be 70%). Continuous Internal Assessment will be based on two Mid Semester Tests (12 marks), Class Attendance (6 marks), and Project Work/Assignment/Seminar/Field Work/Viva-Voce etc. (12 marks).

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਰੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ 30:70 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮਿਡ ਸੈਮੈਸਟਰ ਟੈਸਟਾਂ (12 ਅੰਕ), ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ (6 ਅੰਕ), ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਸੈਮੀਨਾਰ/ਫੀਲਡ ਵਰਕ/ਵਾਈਵਾ ਆਦਿ (12 ਅੰਕ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

CALENDAR FOR SESSION JULY 2024-25

Semester 1st

Admission Process begins	May 2024
1 st Induction Programme for All Courses	19 August 2024 onwards
Personal Contact Programme Starts From	26 August 2024
Study Material Ready and Available on website	July 2024
SLM on Moodle Platform	August 2024
Continuous Evaluation of Students	August, Septmebr, October
Last date to submit assignments	30 Septmber 2024
Term End Examination	November-December 2024

Semester 2nd

Study Material Ready and Available on the Website	January 2025
PCP Starts from	15 January 2025
SLM on Moodle Platform	January 2025
Continuous Evaluation of Students	February, March, April
Last date to submit assignments	31 March 2025
Term End Examinations	May & June 2025

Consultancy Sessions

(Programme related and General Queries)

Any student can meet their teachers (Monday to Friday) during time allocated as given below : (Timing : 11.00 am to 1.00 pm)

B.A. & M.A. (English)

	Room No.
Dr. Shivani Thakar	F-20
Ms Paramjeet Kaur	F-28
Ms.Jasmine Kaur	F-15
Ms. Kanchan	F-25
Dr. Ajay Verma	S-09

M.A. Journalism and Mass Communication & Advanced Graduate Diploma in Journalism and Mass Communication

	Room No.
Dr. Alka Bansal	F-1
Mr. Sukhdeep Singh	F-24

B.A. & M.A. (Education)

	Room No.
Prof. Pushpinder Kaur	F-10
Dr. Amita Rani	F-08
Dr. Tasneem Khan	F-12
Dr. Sharmila Devi	F-11

B.Com & Advanced Graduate Diploma in Accounting & Taxation

	Room No.
Prof. Shailinder Sekhon	F-18
Prof. Harpreet Kaur	F-19
Dr. Harpreet K. Kohli	F-21
Dr. Sawinder Kaur	F-26
Dr. Gurpreet Singh	S-13
Dr. Chanchal (B.Com Math)	F-22

B.A. (History)

	Room No.
Prof. Gurkiranjit Kaur Grewal	S-12
Dr. Kanwaljit Kaur	S-17
Dr. Kavita Rani	S-08

B.A. (Sociology)

	Room No.
Ms. Jasmine Kaur	F-24
Dr. Anuradha	F-24

B.A. (Political Science)

	Room No.
Prof. Lakhwinder Singh	F-31
Dr. Gurpreet Singh Brar	S-32
Dr. Jarnail Singh	T-24
Dr. Amandeep Kaur	F-30

B.A. (Public Administration)

	Room No.
Prof. Ravneet Kaur	F-29
Mr. Amritpal Singh	F-24

B.A. (Religion) & Diploma in Divinity

	Room No.
Dr. Abnish Kaur	S-15
Dr. Raminderjit Kaur	S-16
Mr. Raswinder Kaur	S-11
Ms. Beant Kaur	S-11

B.A. (Hindi)

	Room No.
Dr. Surinderpal Kaur	F-16
Dr. Kuldeep Kaur	F-33
Dr. Piyara Singh	F-24

B.A. & M.A. (Economics)

	Room No.
Prof. Manisha	S-04
Ms. Navdeep Kaur	F-24

B.A. (Punjabi), Punjabi Praveshika & Gyani

	Room No.
Dr. Gurpreet Kaur	F-27
Dr. Gurpreet Kaur Brar	F-32

B.A. (Defence Studies)

	Room No.
Dr. Harsangeet Pal Kaur	S-01

B.A. (Psychology), Advanced Graduate Diploma in HIV/AIDS Counselling & Advanced Graduate Diploma in Conselling for Substance Abuse, Prevention and Treatment

	Room No.
Dr. Naina Sharma	S-14

**Bachelor of Library Science & Diploma in
Library Science**

Room No.

Dr. Harinderpal Singh Kalra (Co-ordinator)
Library Science Deptt.
Dr. Baljinder Kaur Library Science Deptt.
Dr. Navkiran Library Science Deptt.

**Advanced Graduate Diploma in
Criminology and Police Administration &
Certificate Course in Questioned
Documents and Finger Print Analysis**

Room No.

Dr. Jaswinder Singh T-24

**Advanced Graduate Diploma in Conflict
Resolution**

Room No.

Prof. Ravneet Kaur F-29

**Certificate Course in Computer
Application**

Room No.

Dr. Vishal Singh S-10
Dr. Neha Sood F-24
Dr. Manpreet Kaur F-24

For Technical Queries

Room No.

Ms. Gaganpreet Kaur (Commerce) S-06
Ms. Bharti Sharma (Journalism) S-05
Mr. Manpreet Singh (Hindi) S-06
Ms. Mandeep Kaur (Sociology) S-05

* The tenure of the guest faculty is upto
30.06.2024

ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਦੀ ਅਵਧੀ 30.06.2024 ਤੱਕ ਹੈ।

Important Guidelines

SECTION - I

1. GUIDELINES FOR COMPLETING THE ADMISSION FORM

(a) The applicant must read the prospectus carefully before filling the form.

(b) The schedule of admission (with / without late fees) have been given in the prospectus. Any form that is incomplete or is sent without fees will not be accepted.

(c) Details of the examination on the basis of which a candidate is seeking admission to a specific course must be clearly filled in the relevant column.

(d) When submitting the online form, the applicant must upload the copy of the certificate/s of last examination passed on the basis of which he/she is claiming himself/herself to be eligible for admission.

(e) The spellings of the name of the candidate, spellings written in the Admission Form should correspond with those written in his/her Matriculation/ Senior Secondary certificate or with that of the last examination passed or any examination equivalent thereto. If any discrepancy is found in the admission form, Rs. 270/- will be charged from the candidate.

(f) Subjects offered for the course should be appropriately filled in the proper column.

(g) From the session 2024-25, admission to Centre for Distance and Online Education will be done only through online mode. The Centre will provide expert assistance (as per university rules) to the candidates who need help in filling the online form.

Note: A student who is already registered with Punjabi University, Patiala, must fill up his/her registration number in the Admission Form. If he/she does not do so and is assigned another registration number, the new registration number will be cancelled when the discrepancy is noticed. The previously allotted number will prevail. The student will be charged Rs. 5000/- for cancelling the new registration number.

2. PROVISIONAL ADMISSION - (FOR UNFAIR MEANS CASES)

A candidate involved in an Unfair Means Case (UMC) can seek provisional admission at his/her own risk and responsibility in the next class (pending decision in his/her case). His/Her provisional admission will be cancelled and fees paid by the candidate will be Deptt.refunded, if the Unfair Means Committee disqualifies him/her.

3. PROVISIONAL RESULT

No candidate will be admitted in any course on the basis of provisional result intimation-letters issued by the Controller of Examination of this university unless especially specified by the Controller of Examination.

4. RECOGNITION OF EXAMINATIONS OF OTHER UNIVERSITIES

The certificates/degrees issued by all statutory universities or institutions recognised by the Association of Indian Universities (Inter-University Board) are considered equivalent (unless specified otherwise) to the corresponding certificates/degrees of this university for the purpose of admission to various courses.

IMPORTANT NOTE

A candidate seeking admission to any integrated course must have passed the subject of Punjabi in Matriculation/ Higher Secondary/+2 examination, otherwise he/she will not be given admission. However, those seeking admission to the B.Com./B.A. Part-I/M.A. Part-I may pass Punjabi 'Matric standard or Punjabi Praveshika, during the course.

**5. INFORMATION REGARDING
PUNJABI LAZMI (MUDHLA
GYAN)**

Punjabi Lazmi (Mudhla Gyan) in lieu of Punjabi Compulsory shall be allowed to the following categories of candidates :

Those who have passed their Matriculation examination from a school located outside Punjab or an examination recognized as equivalent thereto.

1. A candidate whose mother tongue is not Punjabi
2. A candidate who is residing in any state other than Punjab.
3. Children of NRI/NRE, Defence personnel/Para military personnel (serving or retired) will be allowed to opt for the subject of Punjabi Lazmi (Mudhla Gyan), provided that father/mother/guardian (in case that his/her father is deceased) of the candidate provides an affidavit that the candidate has not studied Punjabi at the school level.
4. A candidate who has passed his/her Matriculation examination from a school in Punjab is not allowed to take up the subject of Punjabi Lazmi (Mudhla Gyan) in lieu of Punjabi Compulsory at the graduate level.

**6. REQUIRED ORIGINAL CERTIFICATES
AND MIGRATION CERTIFICATE**

Migration Certificate and other required original certificates shall have to be submitted with the Admission Form after applying. All original certificates must be submitted only with hard copy of the original form within 15 days of applying online. However the migration certificate may be provided with in one month of applying on time. Admission Form with the permission of Deputy Registrar, Centre for the Distance and Online Education. After

that late fee of Rs. 1000/- will be charged.

**EXEMPTION FROM MIGRATION
CERTIFICATE**

The following categories of candidates are exempted from the production of Migration Certificate :

- (a) A candidates applying for admission after passing Matriculation/ Higher Secondary/10+2 from Boards of Punjab, Haryana or Himachal Pradesh.
- (b) A candidate seeking admission in Punjabi Praveshika (Preliminary Course in Punjabi) Diploma in Divinity. If a candidate has joined a higher course in any other university before shifting to the Centre he/she must produce 'No Objection Certificate' from the other institution.

**7. DOCUMENTS REQUIRED TO BE
SUBMITTED WITH THE
ADMISSION FORM**

- (a) A candidate who applies for admission on-line, must send the hard copy of the admission form, self-attested photo copies of certificates, migration certificate and fee receipt required for eligibility for the said course within 15 days from the date of submission of the on-line admission through courier/registered post to the Deputy Registrar, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala.
- (b) A candidate applying for admission at the entry level (Semester-I) of a course, must send hard copy of the admission form, photo copies of certificates, migration certificate alongwith fee receipt and also attached the original certificates, migration certificate required for eligibility for the said course within 15 days from the date of submission of the on-line admission through courier/registered post to the Director, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University,

- Patiala.
- (c) The candidate must send the receipt of fees deposited through e-banking/core-banking alongwith the admission form.
  - (d) A self-attested photo copy /original/ provisional Certificate/Degree and the Detailed Marks Certificate on the basis of which admission is being sought must be sent.
  - (e) Self-attested copy of the certificate of the date of birth in Christian era and copy of Matric Detailed Marks Card must be sent.
  - (f) Migration Certificate, in original, if applicable must be sent.
  - (g) A candidate who has applied under the Post Matric Scholarship Scheme (PMS) should check the instructions on the website of the Centre (refer to page 13-14).
  - (h) The date on which a candidate applies for admission, online and pays the fees, will be considered the date of admission.
  - (i) A Candidate with gap year will have to attach the result of previous class/ course.
  - (j) The complete hard copy of admission form be send to the Deputy Registrar, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala through registered post or courier. The name of the candidate and the course should be clearly written on the envelope.

8. REJECTION OF ADMISSION FORM

The Admission Form is liable to be rejected due to any of the following reasons:

- (a) if it is incomplete or the required original documents are not attached;
- (b) if the candidate does not fulfil the eligibility condition;
- (c) if the qualifying examination on the basis of which admission is sought, is

- not recognised by university;
- (d) if fees and other charges are not paid in full.
- (e) if the particulars furnished in the Admission Form are found to be incorrect, incomplete, or wrong.

Please note that the case of refund of Tuition Fee and Other Charges of such candidates shall be dealt with in accordance with the provisions mentioned in the Prospectus under the heading : "Refund of Tuition Fee and other Charges."

VERIFICATION OF ORIGINAL CERTIFICATES

A candidate who has passed the qualifying examination on the basis of which they are seeking admission to a Course from any Board/University (other than Punjabi University) is required to submit the original degrees/certificates for verification. **The Centre reserves the right to cancel the provisional admission and/ or the result of any part of the examination of the concerned course of a candidate whose degree/documents are found to be bogus, forged, or tampered with.** It shall be the responsibility of the candidate to submit the required certificates and documents within the stipulated period as and when demanded, failing which his/her admission shall stand cancelled without any notice.

The original certificates/ documents will be returned to the candidate after verification.

9. ELIGIBILITY CONDITIONS FOR EXAMINATION AND CONTINUATION FEE

A candidate, enrolled for any course being run by the Centre, is required to fulfil the conditions to become eligible to take the examination, (as laid down for each course in the Prospectus). These conditions, inter-alia, include participation in Personal

Contact Programme(s) and attendance of a required number of lectures; submission of Response-Sheets etc. If a candidate fails to fulfil all/any of these condition and is not permitted to take the examination, can revive his/her eligibility during the next academic session by making up the deficiency by attending the Personal Contact Programme(s) with the requisite number of lectures and/or by submitting the requisite number of Term Papers, as the case may be. The candidate will have to submit an application in this regard and deposit continuation fee of Rs. 500/- through SBI collect/MOPS (online). For fee related details, see page number 9. In case of semester examination, the application should reach the Centre alongwith the related examination form before the last date declared by the University/Centre.

A candidate who has taken migration certificate from this university cannot be considered for continuation.

A candidate who does not fulfill the conditions regarding Response Sheets, attendance in Personal Contact Programmes, Practical/Seminar/Viva Voce etc. (given in detail with respective courses) will be considered ineligible for appearing in the annual examination.

10. CHANGE OF SUBJECT/OPTION/ MEDIUM

- (i) Students are not allowed to change the course or medium in which they want to study/take exam filled in by them in his/her Admission Form. They are, therefore, required to be very careful while filling in their Admission Form.
- (ii) Students of M.A. who have submitted their Admission Forms before the due date or without late fee and want to change the option, will be allowed to do so by paying a fee of Rs. 600/- (latest within one month of admission).

11. RESERVATION POLICY

Admission to the reserved seats for the offered courses and provision for any additional seats will be as per Punjabi University norms regarding reservation.

12. EXAMINATION CENTRES

The examination centres will be created at the district headquarter within the territorial jurisdiction of the University.

- 13. For Re-evaluation of Papers,** fees will be charged from the candidates as per Punjabi University, Patiala rules.

SECTION - II

1. GENERAL INFORMATION

- (a) The ordinances in force at the time a student joins a course shall hold good only for the examination held during or at the end of the academic year. Nothing contained in this prospectus shall be deemed to debar the university from making amendments. Any subsequently amended Ordinances, if any, shall apply to all students, whether old or new.
- (b) Notwithstanding the information contained in the prospectus, the Vice-Chancellor will have the right that he, in consultation with the Standing Committee of the Academic Council, can delete, change or make additions to any of the provisions contained therein.
- If there is any ambiguity in the interpretation of rules given in this Prospectus, the decision of the Vice-Chancellor will be final.
- (c) The Director, Centre for Distance and Online Education, reserves the right to deny admission to any candidate in any course without assigning any reason.
- (d) All related disputes will be settled within courts of Patiala jurisdiction only.

2. HOSTEL FACILITIES

Outstation students may be given accommodation in the Punjabi University hostels only if they come to Patiala for the following purposes, (subject to availability of seats, on 'first-come-first- served' basis):

- (i) for attending Personal Contact Programmes.
- (ii) for appearing in University Examination at Patiala centre.

This facility is available only for the actual dates of Personal Contact Programmes and for the duration of the examination. The students hailing from far-off places will be allowed to stay upto two days before the commencement and two days after the end of the University Examination.

Hostel Charges

Rs. 40/- per day subject to minimum charges of Rs. 100/-.

In addition to the above, a student has to pay Development Fund and Hostel Welfare Fund of Rs. 25/- and Rs. 75/- respectively.

If any change is made to this fee by the university, the student will have to comply.

3. MAGAZINE

Online magazine entitled, GYAN DOOT, provides the students an opportunity to express themselves and give their views on the subjects of general interest and current topics. It also helps to motivate the student to undertake compositions and promote creative writing. The magazine contains four sections, out of which three pertain to languages : English, Hindi and Punjabi. The fourth section pertains to Social Sciences. The students may send their original compositions/articles in any of the three languages to the Chief Editor, GYAN DOOT, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala-147002, by December 31, 2024 at the latest. The students can also send their entries by e-mail at director_cdoe@pbi.ac.in

4. LIBRARY OF THE CENTRE AND LEARNER SUPPORT CENTRES

The Centre is maintaining its own library. Its rich collection of books, a wide range of journals, reference section, skilled help from Library staff in use of material, provision of postal service and efficient lending facilities, all contribute

significantly in rendering assistance to the student desirous of pursuing studies. Under the postal service scheme, the students can borrow books through post by making a written request to the Incharge Library. For this purpose, he/she has to send his/her Identity Card and also indicate the name(s) of the book(s) required. The books are issued for one month. These can be re-issued if not required by other students. A student who does not return the books in time will be charged Re. 2/- per day per book.

The Centre has also established Learners Support Centres at the following places where students can consult books:

1. Akali Phula Singh Neighbourhood Campus, Delha Seehan.
2. Desh Bhagat College, Bardwal, Dhuri
3. Guru Kashi Campus, Talwandi Sabo
4. Regional Centre, Bathinda
5. S.D. College, Barnala
6. University Constituent College, Barnala

Any student can sit, read and borrow books from these centres. He/she can have membership either at Patiala or at **any one** of the above centres. **Double membership is not allowed.** The students can consult the concerned library incharge in case of any problem.

5. VIDEO LESSONS

The Centre has prepared several Video lessons/C.Ds on various subjects/topics pertaining to the syllabi of different courses. These lessons supplement the study material and class-room lectures; and will be made available to the students from time to time.

6. REFUND OF LIBRARY SECURITY

The library security is refundable (on request) within one year of the completion

of the course, within one year of the completion of the course. The prescribed Application Form is available at the website of the Centre. In case a student takes admission in another course in the Centre he/she will have to submit library security afresh. It will not be adjusted.

7. INFORMATION ABOUT THE IDENTITY CARD

All the students admitted to the Centre are issued Identity Cards. Books from the Library will be issued on the production of this card at the lending counter. The card is valid up to the end of the academic session, i.e. 31st Dec., 2024. If a student leaves his/her studies before the completion of the course, his card will be cancelled. In case the card is lost, the student can obtain a duplicate Identity Card after paying a fee of Rs. 50/- as per the procedure laid down by the University. **The student must keep this card with him/her whenever he/she visits the Library/ Study Centre or comes to attend Personal Contact Programme in the Centre. The card may also be needed in the Examination Hall.**

8. ALUMNI ASSOCIATION

To remain in contact with the old students, an Alumni Association has been formed by the Centre. Detailed information about the objectives, conditions for membership, executive council, its functions etc. has been mentioned in the rules/regulations formed by the Punjabi University, Patiala. The student of our Centre may become the member of this association by paying an annual membership fee of Rs. 100/-. Life membership may be obtained by paying Rs. 1000/-.

ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

ਸੈਕਸ਼ਨ- I

1. ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

- (ੳ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹ ਲਵੇ।
- (ਅ) ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਬਿਨਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ/ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੂਰਾ ਫ਼ਾਰਮ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਫੀਸ ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਵੇ।
- (ਸ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਉਸ ਕੋਰਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੇਠਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਸਬਮਿਟ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੀ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (ਹ) ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਸਵੀਂ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤੁਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਤੇ 270/-ਰੁਪਏ ਤਰੁਟੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।
- (ਕ) ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਭਰੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ਖ) ਸੈਸ਼ਨ 2024-25 ਤੋਂ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਸਿਰਫ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਹੀ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।
- (ਗ) ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਫਾਰਮ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨੋਟ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਅਲਾਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਲਾਟ ਹੋਇਆ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 5000/-ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ।

2. ਅਯੋਗ ਢੰਗ ਵਰਤਣ (ਯੂ.ਐਮ.ਸੀ.) ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ

ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਮੇਂ ਅਯੋਗ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਮੇਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3. ਆਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜਾ

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ (ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਆਰਜ਼ੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਆਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਾਖਾ ਵੱਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਏ।

4. ਦੂਜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ

ਦੂਜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ/ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ (ਇੰਟਰ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਰਡ) ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ) ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪੰਨੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਹੈ।

5. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ) ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਦਸਵੀਂ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ/+2 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ ਕੋਰਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰ ਦੱਸੀ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ :

1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
2. ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।
3. ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ./ਐਨ.ਆਰ.ਈ. ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ/ਡਿਫੈਂਸ ਪੈਰਾਮਿਲਟਰੀ ਸਰਵਿਸ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਮਾਪਿਆ ਵਲੋਂ ਹਲਫ਼ੀਆਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀ।

4. ਜਿਹੜੇ ਦਸਵੀਂ ਜਾਂ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਾਂ +2 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਪਲਸਰੀ ਜਾਂ ਚੋਣਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਉਚ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਕਮ ਆਦਿ) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਕੇਵਲ ਬੀ.ਏ.) ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ Elementary Punjabi ਦਾ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਨਗੇ।

6. ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ/ਆਫ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਭੇਜਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੇਜਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1000/- ਰੁਪਏ ਲੇਟ ਫੀਸ ਲੱਗੇਗੀ।

ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ :

- 1) ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ/10+2 (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਪੰਜਾਬ, ਹਿਮਾਚਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ) ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
- 2) ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਡਿਵਨਿਟੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਕਲਾਸ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ' ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

7. ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

- (ੳ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀਆਂ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਅਤੇ ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਕੋਰੀਅਰ/ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।
- (ਅ) ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਭਾਵ ਸਾਲਾਨਾ/ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ) ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀਆਂ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਨਾਲ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ) ਦੀ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 15

ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਕੋਰੀਅਰ/ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।

- (ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ E-Banking/ Core-Banking ਰਾਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਭੇਜਣੀ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- (ਸ) ਅਸਲ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ)/ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਅੰਕ ਬਿਓਰਾ ਕਾਰਡ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- (ਹ) ਈਸਵੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਮ-ਮਿਤੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅੰਕ ਬਿਓਰਾ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ।
- (ਕ) ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਾਲ ਅਸਲ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।
- (ਖ) ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੇਜਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬ-ਸਾਈਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 16-17 ਦੇਖ ਲੈਣ)।
- (ਗ) ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- (ਘ) ਗੈਪ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਕਲਾਸ/ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨੱਥੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।
- (ਙ) ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ/ਕੋਰੀਅਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ। ਲਿਫਾਫੇ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।

8. ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਉਣਤਾਈ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :

- (1) ਜੇਕਰ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਪੂਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਏ ਗਏ।
- (2) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਬੰਧਤ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ/ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
- (3) ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (4) ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੰਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਭਰੇ।
- (5) ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਭਰੇ ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਝੂਠੇ, ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਪੂਰੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਦੱਸੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਡਿਗਰੀ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਭੇਜਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਉਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਡਿਗਰੀ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਅਲੀ/ ਨਕਲੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਟਿੰਗ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਦਾ ਰਿਜ਼ਲਟ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

9. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੰਟੀਨਿਊਏਸ਼ਨ ਫੀਸ

ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਖਾਤਰ ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਰਸ ਲਈ ਵੱਖਰਾ-ਵੱਖਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ, ਹੋਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਪਾਤਰਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘਾਟ ਅਰਥਾਤ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ 500/-ਰੁਪਏ ਕੰਟੀਨਿਊਏਸ਼ਨ ਫੀਸ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 9 ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਸਮੇਤ ਸਾਲਾਨਾ/ਸਮੇਸਟਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫਾਰਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਸੈਂਟਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪੁਜਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟ ਹੋ ਕੇ ਦੂਸਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ, ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ, ਸੈਮੀਨਾਰ, ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਵਿਸ਼ਾ/ਆਪਸ਼ਨ/ਮਾਧਿਅਮ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ

- (i) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਮਾਧਿਅਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਭਰ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰੋ।

- (ii) ਐਮ.ਏ. ਦਾ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜਿਸਨੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ (ਬਿਨਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਸ਼ਨ ਬਦਲਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, 600/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਭਰਕੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਆਪਸ਼ਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

12. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ

ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿਓਰੋ 2017 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

13. ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਫੇਲ੍ਹ/ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ-II

1. ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ

- (ੳ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜੋ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਪਰੀਖਿਆ ਤੱਕ ਜਾਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।
- (ਅ) ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਨਿਯਮ, ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ/ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ (ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ) ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- (ੲ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- (ੳ) ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।
- (ੴ) ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕ ਫ਼ੈਕਲਟੀ ਜਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫ਼ੈਕਲਟੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਮੇਜਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

2. ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾ

ਹੋਸਟਲਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ :

1. ਸੰਬੰਧਤ ਕਲਾਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ।
2. ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ।

ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰੰਤੂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡਿਓਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਦਿਨ ਤੱਕ ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਫ਼ੀਸ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ

ਸੈਂਟਰ 'ਗਿਆਨ ਦੂਤ' ਨਾਂ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਕਿਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਉਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ, ਗਿਆਨ ਦੂਤ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ-147002 ਨੂੰ ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 2024 ਤੱਕ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗਿਆਨ ਦੂਤ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਉਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਨਾਮ, ਰੋਲ ਨੰਬਰ, ਕਲਾਸ, ਸੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ/ਲੇਖ/ਚਿੱਤਰ ਆਦਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਈ-ਮੇਲ ਪਤਾ director_cdoe@pbi.ac.in ਹੈ।

4. ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਲਰਨਰ ਸਪੋਰਟ ਸੈਂਟਰ

ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਜਰਨਲ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹਨ। ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੇਵਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਰਵਿਸ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਭੇਜਣ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹੋਣ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਿਤਾਬ ਵਾਪਿਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਦੋ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲੱਗੇਗਾ।

ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਲਿਖੇ ਲਰਨਰ ਸਪੋਰਟ ਸੈਂਟਰ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ:

1. ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇਬਰਹੁੰਡ ਕੈਂਪਸ, ਦੇਹਲਾ ਸਿਆਂ
2. ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਾਲਜ ਬਰਤੂਵਾਲ, ਧੂਰੀ
3. ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕੈਂਪਸ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ
4. ਰਿਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ
5. ਐਸ.ਡੀ. ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ
6. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਟ ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੈਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਟਿਆਲਾ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। **ਦੂਰੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੱਕ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਵੀਡਿਓ ਲੈਸਨਜ਼

ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀਡਿਓ ਲੈਸਨਜ਼/ਸੀ.ਡੀਜ਼ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਅਨੁਪੂਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਡੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਸਟੱਡੀ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

6. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਪਸੀ

ਸੈਂਟਰ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ (ਭਾਵ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 15 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ) ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਫਾਰਮ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.pbidde.org 'ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਐਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

7. ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਸਬੰਧੀ

ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਜਾਂ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇਹ ਕਾਰਡ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕਾਰਡ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 50/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ/ਸਟੱਡੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਵੇ, ਉਹ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।**

8. ਅਲੂਮਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਿਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਅਲੂਮਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਨੇਮਾਵਲੀ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੌਂਸਲ, ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਆਦਿ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਹਨ।

ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ। ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 100/- ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ। ਇਕੋ ਵਾਰੀ 1000/- ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਲੂਮਨੀ ਦੇ ਆਜੀਵਨ (ਲਾਈਫ) ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Nomenclature of Papers

M.A. ENGLISH PART-I (SEMESTER-I)

ENGM1101T Course-I	:	Introduction to Poetry : Medieval and Renaissance
ENGM1102T Course-II	:	Classical and Elizabethan Drama
ENGM1103T Course-III	:	Beginnings of the Novel
ENGM1104T Course-IV (i)	:	Option-I: William Shakespeare : From Stage to Screen
ENGM1105T Course-IV (ii)	:	Option - II : English Phonetics and Phonology

SEMESTER-II

ENGM1206T Course V	:	Literary Criticism
ENGM1207T Course VI	:	Poetry from Neo-Classical to Victorian Age
ENGM1208T Course VII	:	Modern Fiction: Nineteenth Century Onwards
ENGM1211T Course VIII	:	Option - I : Contemporary Essay Option - III : Modern English Grammar and Usage
ENGM1PCQ/PBGM1101T	:	Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan

PART-II (SEMESTER-III)

ENGM2112T Course IX	:	Modernity and Literature
ENGM2113T Course X	:	Indian Classical Literature and Theory
ENGM2114T Course XI	:	Literature and Gender
ENGM2115T Course XII (i)	:	Option-1: Literature and Post-Coloniality
ENGM2117T Course XII (iii)	:	Option-III: Indian Writing in English
ENGM1PCQ/PBGM1101T	:	Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan

SEMESTER-IV

ENGM2218T Course XIII	:	Literary and Cultural Theory
ENGM2219T Course XIV	:	Translation and Modern Indian Literature
ENGM2220T Course XV	:	Literature and Politics
ENGM2221T Course XVI (i)	:	Option-I : American Literature
ENGM2222T Course XVI (ii)	:	Option-II : Language and Linguistics

M.A. JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION PART-I

SEMESTER-I

JMCM1101T Paper-I	:	Introduction to Mass Communication
JMCM1102T Paper-II	:	Writing and Reporting for Media
JMCM1103T Paper-III	:	New Media
JMCM1104T Paper-IV	:	Growth and Development of Print Media in India

SEMESTER-II

JMCM1201T Paper-V	:	Advertising
JMCM1202T Paper-VI	:	Electronic Media

JMCM1203T Paper-VII: Editing and Editorial Writing
JMCM1204T Paper-VIII: Research Methodology

PART-II SEMESTER-III

JMCM2301T Paper-IX: Research Applications
JMCM2302T Paper-X : Radio and TV Production Techniques
JMCM2303T Paper-XI: Development Communication
JMCM2304T Paper-XII: Public Relations and Corporate Communication

SEMESTER-IV

JMCM2401T Paper-XIII : Inter-Cultural and International Communication
JMCM2402T Paper-XIV: Media Structure and Management
JMCM2403T Paper-XV : Film Studies and Film Production
JMCM2404T Paper-XVI: Project Report

M.A. EDUCATION PART-I SEMESTER-I

EDUM1101T Paper-I : Philosophical Foundations of Education
EDUM1102T Paper-II : Psychological Foundations of Education
EDUM1103T Paper-III: Methodology of Educational Research - I
EDUM1104T Paper-IV : Basis of Pedagogy
EDUM1105T Paper-V : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ

SEMESTER-II

EDUM1201T Paper-I : Sociological Foundations of Education
EDUM1202T Paper-II : Psychological Characteristics and Abilities
EDUM1203T Paper-III: Methodology of Educational Research - II
EDUM1204T Paper-IV : Curriculum Development

PART-II SEMESTER-III

EDUM2301T Paper-I : Educational Technology
EDUM2301T Paper-II : Foundations of Guidance
EDUM2301T Paper-III: Educational Management and Supervision
Paper-IV : Any one of the following :
EDUM2304T (ii) Adult Education
EDUM2304T (iv) Special Education

SEMESTER-IV

EDUM2401T Paper-I : ICT in Education
EDUM2402T Paper-II : Counselling Process
EDUM2403T Paper-III : Educational Administration and Planning
Paper-IV : Any one of the following :
EDUM2404T (ii) Inclusive Education
EDUM2404T (iii) Women Education

MBA (SEMESTER-I) www.smspup.in

MBCM1101T : Principles of Management
MBCM1102T : Organisational Behaviour
MBCM1103T : Managerial Economics

MBCM1104L : Computer Fundamentals and Computer Aided Management
MBCM1105T : Accounting for Management
MBCM1106T : Business Environment

(SEMESTER-II)

MBCM1201T : Business Statistics and Research Methodology
MBCM1202T : Financial Management
MBCM1203T : Marketing Management
MBCM1204T : (a) Human Resource Management (Optional)
MBCM1205T (b) Operations Management (Optional)
MBCM120P : Viva-Voce

(SEMESTER-III)

MBCM2301T : Project Management
MBCM2302T : Management Information System & Decision Support System
MBCM2303T : Business Ethics & Values

Marketing Management

MBCM2304T : Advertising & Sales Management
MBCM2305T : Marketing Research

Human Resource Management

MBCM2306T : Management of Industrial Relations
MBCM2307T : Human Resource Planning & Development

Financial Management

MBCM2308T : Management of Industrial Relations
MBCM2309T : Financial Services and Markets

Operations Management

MBCM2310T : Production Planning and Control
MBCM2311T : Inventory Management

International Business

MBCM2312T : Multinational Financial Management
MBCM2313T : International Marketing

Retail Management

MBCM2314T : Management of Retail Organisation
MBCM2315T : Retail Consumer Behaviour

(SEMESTER-IV)

MBCM2401T : Business Policy and Strategic Management
MBCM2402T : Organisational Development & Change

Three Electives from any one of the following groups:

Marketing Management

MBCM2404T : Consumer Behaviour
MBCM2405T : Export Marketing
MBCM2406T : Marketing of Services
MBCM2407T : Management of Logistics
MBCM2408T : Retail Marketing

Human Resource Management

MBCM2409T : Compensation Management
MBCM2410T : Labour Law

MBCM2411T : Industrial Psychology
MBCM2412T : Cross Cultural and Global Management
MBCM2413T : Management of Training & Development

Financial Management

MBCM2414T : Security Analysis & Portfolio Management
MBCM2415T : Derivatives and Risk Management
MBCM2416T : Management Control Systems
MBCM2417T : Management of Working Capital
MBCM2418T : Corporate Tax Planning
MBCM2439T : International Financial Management

Operations Management/Material Management

MBCM2419T : Purchasing Management
MBCM2420T : Management of Logistics
MBCM2421T : Plant Design & Layout
MBCM2422T : Statistical Quality Control
MBCM2423T : Service Operation Management

International Technology

MBCM2424T : Strategic Information Systems
MBCM2425T : System Analysis & Design
MBCM2426T : Software Engineering
MBCM2427T : Business Process & Re-engineering
MBCM2428T : Enterprise Resource Planning

International Business

MBCM2429T : Regional Blocks
MBCM2430T : International Economic Organizations
MBCM2431T : Export-Import Procedures, Documentation & Logistics
MBCM2432T : Global Human Resources Management
MBCM2433T : Foreign Language for Business

Retail Management

MBCM2434T : Supply Chain Management
MBCM2435T : Merchandising Planning and Strategies
MBCM2436T : Retail Strategies
MBCM2437T : Store Management
MBCM2438T : Customer Relationship Essentials in Retailing

B.A. (I, II and III)

- (A) English (Communication Skills)
- (B) Punjabi Compulsory /Mudhla Gyan
- (C) Drug Abuse : Problem, Management and Prevention (Qualifying paper for semester-II only)
- (D) Environmental and Road Safety Awareness (Qualifying paper for Semester-III only)

Any THREE Elective subjects from the following groups. Select only one subject from each group :

- Group -I** : Education
- Group-II** : History **OR** Psychology
- Group-III** : Political Science
- Group-IV** : Punjabi Literature **OR** Hindi Literature **OR** English Literature
- Group-V** : Public Administration

Group-VI : Sociology

Group -VII : Religion

B.COM. PART-I SEMESTER-I

BCOU1101T: Punjabi

BCOU1102T: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge-I)

(Special Paper in Lieu of Punjabi)

BCOU1103T: English (Communication Skills)

BCOU1104T: Financial Accounting-I

BCOU1105T: Business Laws-I

BCOU1106T: Computer Applications in Business

BCOU1107T: Principles of Economics-I

SEMESTER-II

BCOU1201T: Punjabi

BCOU1202T: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge-II) (Special Paper in Lieu of

Punjabi)

BCOU1203T: English (Communication Skills)

BCOU1204T: Financial Accounting-II

BCOU1205T: Business Laws-II

BCOU1206T: Business Mathematics

BCOU1207T: Principles of Economics-II

Drug Abuse : Problem, Management and Prevention (qualifying paper)

PART-II (SEMESTER-III)

BC-301 Punjabi

BC 301A Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge) (Special Paper in Lieu of

Punjabi)

BC-302 English (Communication Skills)

BC-303 Principles of Business Management

BC-304 Corporate Accounting-I

BC-305 Income Tax Law - I

BC-306 Business Statistics

Environment and Road Safety Awareness (Qualifying Paper)

SEMESTER-IV

BC-401 Punjabi

BC 401A Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge) (Special Paper in Lieu of

Punjabi)

BC-402 English (Communication Skills)

BC-403 Company Law

BC-404 Corporate Accounting-II

BC-405 Income Tax Law - II

BC-406 Operations Research

PART-III (SEMESTER-V)

BCOU3501T Punjabi Compulsory

BCOU3502T Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)

(Special Paper in Lieu of Punjabi)

BCOU3503T Management Accounting-I

BCOU3504T Cost Accounting -I

BCOU3505T Indirect Taxes
BCOU3506T Auditing
BCOU3509T Money and Banking

SEMESTER VI

BCOU3601T Punjabi Compulsory
BCOU3602T Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)
(Special Paper in Lieu of Punjabi)
BCOU3603T Management Accounting-II
BCOU3604T Cost Accounting-II
BCOU3605T Business Environment
BCOU3606T Entrepreneurship and Governance
BCOU3609T Fundamentals of Insurance

BACHELOR OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE (SEMESTER-I)

LIBB1101T : Foundations of Library and Information Science
LIBB1102T : Knowledge Organization and Information Processing: Theory
LIBB1103T : Management of Libraries and Information Centres
LIBB1104T : School Library System
LIBB1105T : ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪਾਠਕ (Qualifying Paper)
ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ (Qualifying Paper)

(SEMESTER-II)

LIBB1206T : Knowledge Organization and Information Processing:
Classification Practice CC & DDC (The nature of this paper is that of a theory paper.)
LIBB1207T : Knowledge Organization and Information Processing: Cataloguing
Practice CCC & AACR II (The nature of this paper is that of a theory paper.)
LIBB1208T : Information Sources and Services
LIBB1209T : Information and Communication Technology: Basics

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN ACCOUNTING AND TAXATION

SEMESTER-I

AGDAT1101T : Business Accounting
AGDAT1102T : Contemporary Auditing
AGDAT1103T : Direct Tax Laws
AGDAT1104T : Project Report
(Based on Accounting, Auditing & Taxation)

SEMESTER-II

AGDAT1201T : Advance Accounting
AGDAT1202T : Goods & Service Tax
AGDAT1203T : Corporate Tax Planning
AGDAT1204T : Viva-voce

**ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN JOURNALISM AND
MASS COMMUNICATION**

SEMESTER-I

JMCAGD1101T Paper-I : Introduction to Mass Communication
JMCAGD1102T Paper-II : Writing and Reporting for Media

JMCAGD1103T Paper-III : New Media
JMCAGD1104T Paper-IV : Growth and Development of Print Media in India

SEMESTER-II

JMCAGD1201T Paper-V : Advertising
JMCAGD1202T Paper-VI : Electronic Media
JMCAGD1203T Paper-VII : Editing and Editorial Writing
JMCAGD1204T Paper-VIII : Project Report

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN HIV/AIDS COUNSELLING (ANNUAL)

Paper I : Introduction to HIV/AIDS
Paper II : HIV/AIDS Counselling
Paper III : HIV/AIDS Prevention
Paper IV : Project work (Field Study) and Viva Voce

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN CONFLICT RESOLUTION (ANNUAL)

Paper I : Fundamentals of Conflict and Conflict Resolution
Paper-II : Conflict Resolution : The Indian Perspective
Paper-III : Peace Building and Agencies of Conflict Resolution
Paper-IV : Project Report

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN CRIMINOLOGY AND POLICE ADMINISTRATION (ANNUAL)

Paper-I : Criminology

Paper-II : Theory of Police Administration
Paper-III : Criminal Law
Paper-IV : Fundamentals of Criminalistics and Crime Scene Investigation
Paper-V : Criminalistics and Physical Evidences

ADVANCED GRADUATE DIPLOMA IN COUNSELLING FOR SUBSTANCE ABUSE PREVENTION AND TREATMENT (ANNUAL)

Paper-I : Substance Abuse : Nature and Prevalence
Paper-II : Substance Abuse: Counselling Process and Models
Paper-III : Substance Abuse: Counselling Skills for Prevention and
Intervention
Paper-IV : Project work (Field study)
50 Marks for Project Report + 50 Marks Viva =100 Marks

DIPLOMA IN LIBRARY SCIENCE (D.LIB) (ANNUAL)

LIBDA01T : Library Organisation and Management
LIBDA02T : Reference Service and Document Bibliography
LIBDA03T : Organisation of Library Materials
LIBDA04T : Library Classification (Practice)
LIBDA05T : Library Cataloguing (Practice)

DIPLOMA IN DIVINITY (SRI GURU GRANTH SAHIB STUDIES) (ANNUAL)

ਪਰਚਾ ਪਹਿਲਾ : ਗੁਰਬਾਣੀ ਬੋਧ
ਪਰਚਾ ਦੂਜਾ : ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ
ਪਰਚਾ ਤੀਜਾ : ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧਿਐਨ
ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ : ਕੁਝ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ-ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਰਿਚਯ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ (PUNJABI PRAVESHKA)

- ਪਰਚਾ ਏ : ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ (Grammar and Composition)
ਪਰਚਾ ਬੀ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
(Introduction of Punjabi Language, Literature and Culture)

ਗਿਆਨੀ (GYANI)

- ਪਰਚਾ ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਪਰਚਾ ਦੂਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ)
ਪਰਚਾ ਤੀਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ
ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ
ਪਰਚਾ ਪੰਜਵਾਂ : ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ

CERTIFICATE COURSE IN QUESTIONED DOCUMENTS AND FINGER PRINT ANALYSIS (6 MONTHS)

- Paper-I : Questioned Documents Examination
Paper-II : Finger Print Examination

CERTIFICATE COURSE IN COMPUTER APPLICATION (6 MONTHS)

- CCAC101T : Introduction to Information Technology
CCAC102T : MS Office Automation Tools
CCAC103T : Computer Communication & Internet
CCAC104L : Software Lab-I (MS Office Automation Tools)
CCAC105L : Software Lab-II (Computer Communication & Internet)

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE EDUCATION, PUNJABI UNIVERSITY,
PATIALA

(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

(Use single side only)

ONLINE ADMISSION-CUM-EXAMINATION FORM; SESSION :.....

NAME OF THE COURSE..... SUBJECT .....SUBJECT CODE **For B.A. only, see back of the form**
 MEDIUM OF STUDY : ..... ROLL NO. .... /..... (to be allotted by the Department)
 CENTRE OF EXAMINATION : 1..... 2..... **(To be filled in by the candidate)**
 MEDIUM OF EXAMINATION .....

Fee Details	(i) Registration No..... (Punjabi University, Patiala).	Affix Self Attested Passport Size Photo Note : Also attach one extra unattested passport size photograph
Transaction No, :.....	(ii) If migration taken from this University. Yes/No	
Journal No	(iii) Name of the previous course & DE Roll No. if any	
Dated.....	.....	
Amount Rs.....	(iv) Mobile No.(Compulsory).....	
Name of the Bank & Branch	(v) Aadhaar No. (Compulsory).....	

Specify Category (Please tick only one category) : General SC/ST BC OBC
Tick whichever is applicable: Border Area Sports Persons Widows
 Backward Area Handicapped Divorced Women.
 Armed Forces Urban Area Wards of Political Sufferer
 Blind Riots Affected Wards of Freedom Fighter
 Rural Area Single Girl Child

IN ENGLISH (CAPITAL LETTERS)

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ

Name	ਨਾਮ .....
Father's Name	ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ .....
Mother's Name	ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ .....

1. Date of Birth..... 2. Male Female Third Gender 3. Married Unmarried
 4. Nationality..... 5. Religion..... 6. STATE to which you belong.....
 7. Are you employed ? Yes No 8. Are you holding any scholarship? Yes No
 9. Parent's/Guardian's/Self Annual Income.....
 10. Last exam passed ..... Month & Year ..... Roll No. ....
 Marks obtained ..... Division ..... University/Board .....

11. ACADEMIC QUALIFICATIONS

Qualification	Last ExamPassed	Result	Year	Roll No.	Marks	Marks Obtained	Percentage
Matric							
+2							

12. Have you ever been disqualified from any examination ? Yes No
 If yes, Name of Exam..... Session..... Year..... Roll No.....
13. Please state, if you are studying in any other minor course in an affiliated college/Deptt of this University or any other University/Board ..... (study in two major courses simultaneously is not allowed)
14. Have you passed Punjabi at Matric level or +2 or B.A. : Yes No (If yes, attach self attested copy)
 If yes, give Roll No..... Year..... Class..... Name of Board/University.....
15. Do you want exemption from postal charges? Yes No (If yes, an application must be enclosed)
 (Note:- Exemption from postal charges is admissible to university employees and their wards only)
16. **For the students of B.A.**, three elective subjects are to be opted for (in addition to English and Punjabi Compulsory/ Punjabi Compulsory Mudhla Gyan). The candidate should precisely and legibly fill the names of the three elective subjects (in capital letters) and Code No. (See the Prospectus carefully). **Subjects Group Code No.**.....

I ..... II..... III .....

17. State the names of the compulsory papers and option(s). Opted for (See Prospectus for nomenclature of Papers and Paper Code Number). **If the nomenclature of paper and the papers code do not match, in the application form, nomenclature will be considered as opted for,not the paper code.**

For Annual Courses

Semester-I/III/V

Semester-II/IV/VI

1.....	1.....	1.....
2.....	2.....	2.....
3.....	3.....	3.....
4.....	4.....	4.....
5.....	5.....	5.....
6.....	6.....	6.....
7.....	7.....	7.....
8.....	8.....	8.....

18. Are you claiming full/half fee concession ? If so, state the category and also attach the relevant documents in support to your claim, as per details given in the prospectus.
 (a) Full/half fee concession ..... (b) Category No. ....
 (c) Have you attached the documentary proof in support of your claim ? Yes No
19. Any relative studying or studied in this Centre. If yes, state the name of the Relative
 .....
 Relation with the relative..... Course ..... Roll No..... Session .....
20. Permanent Home Address.....
 ..... Pin Code..... District.....
 MobileNo.1 (Student's)..... MobileNo.2..... E-MailAddress(Compulsory).....
21. Address for correspondence.....
 .....

FOR ALL CANDIDATES

- (i) I have carefully read the syllabi, ordinances/statutes and conditions etc. laid down in the prospectus concerning my admission to the course and affirm to abide by the same. I also accept any changes/amendments made by the university thereafter from time to time. I shall be responsible for any mis-statement or wrong information recorded in this form and would accept the decision taken by the university regarding the admission as a consequent to any wrong information or mis-statement.
- (ii) I have read all the instructions concerned with the course.
- (iii) I shall submit all the required documents as and when demanded by the university.
- (iv) I shall not take any other major examination during the study of my course.
- (v) I shall submit the assignments within the stipulated date. (In case submission of assignments is compulsory)

Signature of the Candidate (Sign inside the box) :

(in English)

(in Punjabi)

Date : .....

Details of documents attached (attach all previous class passed documents/certificates)

- (1) .....(2) ..... (3) .....
- (4) .....(5) ..... (6) .....

FOR OFFICE USE ONLY (Checked Eligible/Ineligible)

Discrepancies

- 1. Balance of fee : ..... 2. Certificate/s : ..... 3. Photo : ..... 4. Misc : .....

Clerk/Assistant

Assistant

Superintendent

Asst/Dy Registrar

SPECIMENS OF AFFIDAVITS AND ANNEXURE FORMS

Competent authority to issue Caste Certificate.

(a) Scheduled Caste

- (i) District Magistrate/Additional District Magistrate/Collector/Deputy Commissioner/Additional Deputy Commissioner/Deputy Collector/Ist Class Stipendiary Magistrate/City Magistrate/Sub-Divisional Magistrate, Talika Magistrate, Executive Magistrate, Extra Assistant Commissioner (not below the rank of Ist Class Stipendiary Magistrate).
- (ii) Chief Presidency Magistrate/Additional Chief Presidency Magistrate/Presidency Magistrate.
- (iii) Revenue Officer not below the rank of Tehsildar.
- (iv) Sub-Divisional Officer of the area where the candidate and/or his family normally resides.
- (v) Administrator/Secretary to Administrator/Development Officer Lakshadweep Islands.
(circulated vide No. 2/223/75-SWI/4337 dated 8.6.90)
- (vi) M.P. of the concerned constituency
(circulated vide No. 1/19/94 RCI/6045 dated 15.7.94)

(b) Backward Class

- (i) Sub-Divisional Officer (C)
- (ii) Executive Magistrate
- (iii) Tehsildar
- (iv) Naib-Tehsildar
- (v) Block-Officer
- (vi) District Revenue Officer
(Circulated vide No. 2/223/79-SWI/4337 dated 8.6.90)
- (vii) M.L.A. of the concerned constituency
(Circulated vide No. 1/19/94 RCI/6045 dated 15.7.94)

FORM OF CERTIFICATE FOR BACKWARD CLASS

1. This is to certify that Shri/Shrimati/Kumari.....
son/daughter of Shri..... village/town.....
in..... District/Division..... of the State of Punjab
belongs to the..... caste which is recognised as a Backward Class
in terms of Punjab Government Letter No..... dated.....
2. This is also certified that he/she does not belong to any category of persons/
sections mentioned in column 3 of the schedule to Punjab Government
Department of Welfare letter No. 1/41/93-RCI/459 dated 17.1.1994.
3. Shri/Shrimati/Kumari..... and/or/his/her family ordinarily
reside(s) in village/town..... of District/Division.....
of State of Punjab.

Place:

Signature.....

Date :

Designation.....

(with office seal of the
officer concerned)

FORM OF CERTIFICATE FOR SCHEDULED CASTES

1. It is certified that Shri/Shrimati/Kumari.....
son/daughter of Shri..... of Village/town..... in
District/Division..... State of Punjab belongs
to..... caste which has been recognised as Scheduled Class as
per “The Constitution (Scheduled Castes) Order, 1950”.
2. Shri/Shrimati/Kumari..... and his/her family lives in
village/town..... District/Division of Punjab State.

Place:

Signature.....

Date:

Designation.....

(Seal of the Officer)

BACKWARD AREA CERTIFICATE

Despatch No.....

Date.....

Certified that.....son/daughter of Shri..... is a bonafide resident of..... Tehsil..... District..... which has been declared as backward area by the Punjab Government. His/Her claim falls under Category*..... indicated below:

- (a) a person who with the family members has been residing in a particular village or town included in the list of areas which are declared backward constantly for a period of ten years or more and is likely to continue to reside there.
- (b) a person who has been residing in a village/town for a period of less than ten years but not less than five years who is likely to reside there on account of the fact that he has obtained employment and will settle there after retirement.

In case of a person who has been residing in a village or town included in the list of areas which are declared backward and has migrated to another village or town in the said area, the total of his stay at both places will be counted.

Place: **District Magistrate/G.A. to D.C.
or Sub-Divisional Officer (Civil)
Date: (with Seal of the Court)

* Please mention here category (a) or (b) as the case may be.
** Certificate from authority other than D.M./G.A. to D.C. or S.D.O. (Civil) is not valid.

**CERTIFICATE FOR BEING CHILDREN/GRAND CHILDREN OF POLITICAL
SUFFERERS (GRAND CHILDREN WOULD MEAN SON’S SONS/DAUGHTERS OR
DAUGHTER’S SONS/DAUGHTERS)**

Despatch No.....

Date.....

Certified that..... Son/daughter of Shri..... of Village..... P.O..... Tehsil..... District..... and father/mother of Shri/Kumari..... is a bonafide political sufferer.....(Name of the Candidate) has been granted freedom fighter’s pension by the Punjab Government or has been awarded Tamra Patra for his political sufferings.

Place: *Deputy Commissioner
Date: (with Seal of the Court)

* Certificate from no other authority will be accepted.

CERTIFICATE IN RESPECT OF 1984 RIOTS AFFECTED MIGRANTS/DISPLACED PERSONS/DEPENDENTS OF TERRORIST AFFECTED FAMILY OF PUNJAB

Despatch No.....

Date.....

This is to certify that..... son/daughter of Sh..... is a November 1984 riots affected migrant/displaced person/Terrorist affected person/Dependent of terrorist affected family in Punjab. (Dependents of terrorist affected family will mean a family which has lost its bread winner in some terrorist action in Punjab).

He/She is a child of army deserter killed/100% physically disabled and the children of families of persons killed as a result of terrorist violence by security forces acting in aid of civil power and the children of innocent civilians who have sustained 100% disability in terrorist violence or during operation by security forces acting in aid of civil power.

Place:

Deputy Commissioner

Date:

(with Seal of the Court)

- (a) Certificate from authority other than D.C. is not valid.
- (b) The applicant will have to fulfil the basic qualifications and any criteria prescribed by the University.

CERTIFICATE FOR THE HANDICAPPED

Despatch No.....

Date.....

Certified that..... son/daughter of Shri..... suffers from a disability of

- (a) 50% or more
- (b) 40% or more but less than 50%

according to the criteria laid down in the Punjab Govt. notification (Reproduced in Chapter IV of the Prospectus for category vi).

Not relevant should be scored out.

Date :

Professor/Associate Professor/
Asstt Professor,
Orthopaedics of Medical College,
Civil Surgeon of the District/Orthopaedics Specialist
(with seal)

CERTIFICATE BY THE CANDIDATE HAILING FROM BORDER AREA

Despatch No.....

Date.....

(i) I certify that..... son/daughter of Sh. .... of village..... District..... is a bonafide resident of village..... District..... The village/town falls within the belt of 10 miles from the international border:

It is further certified that..... has studied for at least 5 years in a recognised institution located in such village/town as per dates of joining and leaving school/colleges given below:

- (1) _____
- (2) _____
- (3) _____
- (4) _____

*D.C./G.A. to D.C./S.D.O. (Civil)
(with Seal of the Court)

Place:
Date:

* Certificate from no other authority will be accepted.

(ii) Certified that..... son/daughter of Sh. .... of village..... District..... was a bonafide student of the school/college from..... to .....
(exact date of Joining and leaving the School/College to be given)

Place:
Date:

Signature of Headmaster/
Principal of the School/College
(with Seal)

**DEFENCE/PARA-MILITARY/PUNJAB POLICE/P.A.P./PUNJAB HOME GUARDS
PERSONNEL CERTIFICATE**

To be obtained from the appropriate authority with despatch number and date of the issue alongwith seal of the officer issuing the certificate mentioned in the Reservation Policy in the Prospectus for this category. Certificate must indicate the name of the candidate.

CERTIFICATE FOR RURAL AREA CANDIDATES

(Required only from those candidates claiming benefit of reservation under rural area)

Certified that ..... son/
daughter/wife of Shri .....
an applicant for admission to various courses in Punjabi University, Patiala has passed
Matriculation/Higher Secondary examination from Name of School.....
Village ..... District .....
which was situated in rural area i.e. an area that falls neither under a Corporation/
Municipal Committee nor under a Notified Area Committee and he/she has studied in
school situated in rural area for atleast five years prior to his/her Matriculation/Higher
Secondary Examination.

Place : Signature of the Principal/
Headmaster of the School
Date : with office stamp

Signature of Tehsildar of the area Despatch No.....
with clear Office stamp Dated .....

Note : The school run on the campuses of Corporations, Universities and Cantonment
areas will not be considered in this category.

The certificate of residence, class, caste, wards of political sufferers/freedom
fighters, riot affected or of being from the backward area/border area are to be
signed by the competent authority as specified in the Reservation Policy given
the Prospectus and must bear the official stamp. The officers who sign the
certificate are particularly requested to affix their official Revenue Official Stamp
and not the Magistrate's Court Stamp, as the latter gives no indication that the
Certifying Officer is a Revenue Officer (as required under this rule).

ਘੋਸ਼ਣਾ (ਸਮੈਸਟਰ : II/III/IV/V/VI)

ਮੈਂ.....ਪੁੱਤਰ/ਪੁੱਤਰੀ ਸ੍ਰੀ.....ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ
ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਕਲਾਸ.....ਸੈਸ਼ਨ.....ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਰਿਹਾ/ਰਹੀ ਹਾਂ।
ਮੇਰੀ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਜਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਾਤਰਤਾ ਚੈਕ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ
ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਸਬੰਧਤ ਕੋਰਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮੇਰੀ ਪਾਤਰਤਾ ਪੂਰੀ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅਜੇ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਰਿਹਾ/ਰਹੀ ਹਾਂ। ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ
ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਤਰਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ/ਦੀ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵਾਂਗਾ/ਹੋਵਾਂਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ
ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਰਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼
ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ/ਕਰਾਂਗੀ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ

ਮਿਤੀ :

ਨਾਮ.....

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ.....

ਪਤਾ.....

ਮੋਬਾਇਲ ਨੰ.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

Roll No..... Class: .....
Medium:..... Student Name:.....
Father's Name : .....
Address:.....
..... Tehsil:.....
Distt..... State:.....
Pincode:..... Mob:.....
Email Id:.....

**Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala
Demand Form 'A'**

Exam Roll No. .... DE Roll No. .... (To be allotted by Centre)
Course:.....Part.....(Semester.....and .....) Session .....
Registration No.: ..... Previous D.E Roll No. .... If any without Gap Session .....
Name of the student:..... Father's Name:.....
Mobile No. .... Email Id: .....
Fee Remitted vide SBI Bank..... Payment Mode: .....
Transaction/Journal ID:..... Dated: .....
Amount Rs. .... Name of Bank & Branch.....
Specify Category: .....

For Admission Section Only

Registered ..... Unregistered .....
Registered but Migrated:..... Gap Year.....
Practical Subject(s):(i)..... ii)..... (iii)..... (iv).....
Please specify category for Fee Concession: SC/ ST /OBC PMS (ID No.):.....
Date of Receipt of Admission & Examination Form:.....
Result/Late Declaration Date: ..... Late Fee:.....
Total Required Fee: ..... Balance Amount:.....
Discrepancy Fee: ..... Total Balance: .....
Bank Challan/ Journal No.: ..... Date:..... Amount.....

Clerk/Assistant

To be filled by the Accounts Branch (Centre for Distance and Online Education)

Received Amount ..... Balance Amount..... Balance Deposit.....
Journal/Challan No. .... Date:..... Remarks, if any.....

Clerk/Assistant

Roll No..... Class:	Roll No..... Class: .....
Student Name:.....	Student Name:.....
Father's Name:.....	Father's Name:.....
Address:.....	Address:.....
.....	.....
Tehsil:.....Distt.....	Tehsil:.....Distt.....
State:.....Pin-code:.....	State:.....Pin-code:.....
Mob:.....Email Id:.....	Mob:.....Email Id:.....

LIST OF EXAMINATION CENTRES

For M.A. Part I & II

Bathinda, Faridkot, Malerkotla, Nabha	-	M. A. (English)
Bathinda, Patiala, Ropar, Sangrur, Mohali Patiala	-	M.A. (Education)

For M.Com. Part I & II

Patiala, Bathinda, Sangrur, Ropar

For B.A. Part I, II & III

(A) Combined for Boy & Girl Candidates :

1. Anandpur Sahib	2. Bardwal (Dhuri)	3. Barnala	4. Bhagoo Majra (Ropar)
5. Bathinda	6. Bhikhi	7. Budhlada	8. Dera Bassi
9. Faridkot	10. Fatehgarh Sahib	11. Kotkapura	12. Malerkotla
13. Mohali	13(a). Mansa	14. Nabha	15. Naya Nangal
16. Patiala	17. Rajpura	18. Ropar	19. Samana
20. Sangrur	21. Sunam		

(B) For Girl Candidates only :

1. Ahmedgarh	2. Goniana Mandi	3. Mandi Gobindgarh	4. Morinda
5. Mansa	6. Padiala (Ropar)	7. Rampura Phul	

FOR B.COM. PART I, II & III

1. Anandpur Sahib	2. Barnala	3. Bathinda	4. Dera Bassi
5. Faridkot	6. Fatehgarh Sahib	7. Kotkapura	8. Malerkotla
9. Mohali	10. Nabha	11. Naya Nangal	12. Patiala
13. Rajpura	14. Ropar	15. Samana	16. Sangrur
17. Sunam			

List of Subject Codes. For B.A. Students Only

Subject	code	Subject	code	Subject	code
English	1	Education	14	Hindi Lit.	22
Punjabi	2	Psychology	9	History	11
Public Administration	28				
Political Sci.	12	English Lit.	19	Sociology	32

Subject code
Religion 6

Subject code
Punjabi Lit. 20

Subject code
Punjabi 71
Mudhla Gyan

Note : For other courses, the names of examination centres have been given alongwith detailed information of the relevant course.

ADMISSION HELPLINE

Administrative Staff

Library Incharge - Dr. Amit Kumar Mittal	98728-08291
Deputy Registrar - Mrs. Kamaljeet Kaur	94179-51256
Superintendent Admissions - I - Sh. Rajesh Kumar	99888-85795
Superintendent Admissions - II - Sh. Durga Dutt	84370-92082
Superintendent Admissions - III - Ms. Parvinder Kaur	95010-21657
Superintendent Admissions - IV - Ms. Beant Kaur	84278-60229
Superintendent Admissions - V - Sh. Sukhwinder Singh	98556-28666
Superintendent Accounts - Ms. Kamlesh Rani	62396-26454
Head Office - Ms. Meena Garg (PA to Director)	94658-31818
Steno to Teachers - Ms. Kiran Bala	94179-30794

E-mail: director_cdoe@pbi.ac.in
Website of the Centre. : <http://www.pbidde.org>
Website of Punjabi University : <http://www.punjabiuniversity.ac.in>

Prospectus Committee

Dr. Harpreet Kaur (Convener)
Dr. Shivani Thakar (Co-Convener)
Dr. Amita Kaistha
Dr. Gurpreet Kaur

ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਜੁਲਾਈ 2024-25 ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹਨ

ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

1. ਐਮ. ਏ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
2. ਐਮ.ਏ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ
3. ਐਮ. ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
4. ਐਮ.ਬੀ.ਏ.

ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

1. ਬੀ.ਏ. (ਲਾਜ਼ਮੀ: ਪੰਜਾਬੀ/ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਚੋਣਵੇਂ: ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਹਿਸਟਰੀ, ਸਾਇਕਾਲੋਜੀ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਰਿਲੀਜ਼ਨ। ਕੋਆਲੀਫਾਈਂਗ: ਡਰੱਗ ਅਬਿਊਜ਼, ਵਾਤਾਵਰਣ ਐਂਡ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ।)

2. ਬੀ.ਕਾਮ.

3. ਬੀ.ਲਿਬ.

ਡਿਪਲੋਮਾ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ

1. ਐਡਵਾਂਸਡ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਕਾਊਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ
2. ਐਡਵਾਂਸਡ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ
3. ਐਡਵਾਂਸਡ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਕਨਫਲਿਕਟ ਰੈਜ਼ੋਲੁਸ਼ਨ
4. ਐਡਵਾਂਸਡ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਕਰਿਮਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਐਡਮਿਨੀਸਟਰੇਸ਼ਨ
5. ਐਡਵਾਂਸਡ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਏਡਜ਼/ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ
6. ਐਡਵਾਂਸਡ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਫਾਰ ਸਬਸਟਾਂਸ ਅਬਿਊਜ਼ ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਐਂਡ ਟਰੀਟਮੈਂਟ
7. ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ (ਡੀ. ਲਿਬ.)
8. ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਡਿਵਨਿਟੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਟੱਡੀਜ਼)
9. ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ
10. ਗਿਆਨੀ
11. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਇਨ ਕੁਐਸ਼ਨਚਨਡ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਐਂਡ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਨੈਲਿਸਿਸ (ਛਿਮਾਰੀ)
12. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਇਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਜੁਲਾਈ, 2024-25 ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਡੈਬ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

1. ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

ਐਮ.ਏ. : (ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਇਤਿਹਾਸ, ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ, ਸਿੱਖ ਅਧਿਐਨ, ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ)
ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਐਮ.ਕਾਮ.), ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਐਮ.ਲਿਬ.)
ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਸਾਇੰਸ (ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ) (ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.)

2. ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

ਬੀ.ਏ. (ਆਨਰਜ਼) ਬੀ.ਕਾਮ (ਆਨਰਜ਼)
ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਆਰਟਸ (ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਅਧਿਐਨ, ਗਣਿਤ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ)
ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਬੀ.ਐਡ.), ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਬਿਜਨਸ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਬੀ.ਬੀ.ਏ.)
ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ (ਬੀ.ਸੀ.ਏ.)